Govern d'Andorra

Informe

MEMÒRIA 2024

Àrea d'Atenció a la Infància i l'Adolescència

Departament d'Infància i Adolescència

Signat electrònicament
Ester Cervós Isern
Secretària Estat Afers Socials

Ministeri d'Afers Socials i Funció Pública
Andorra la Vella, 17 de Març del 2025

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ.....2

2. FUNCIONS DE L'ÀREA.....2

3. NORMATIVA VINCULADA A L'ÀREA.....3

4. DADES D'INTERVENCIÓ DELS SERVEIS ESPECIALITZATS

I. Servei Especialitzat d'Atenció a la Infància i l'Adolescència.....4

II. Servei Especialitzat d'Acolliments Familiars.....13

III. Servei de Trobada Familiar.....26

5. ALTRES PROGRAMES I SERVEIS

I. Psicologia Forense.....36

II. Programa UNITS.....41

6. ACCIONS I ACTIVITATS DESENVOLUPADES DURANT L'ANY 45

7. TELÈFON 175.....49

8.- ALTRES DADES.....51

1. INTRODUCCIÓ

L'Àrea d'Atenció a la Infància i l'Adolescència és la encarregada d'implantar i aplicar actuacions de prevenció i protecció prop dels infants i els adolescents que es trobin en una situació de risc, tant en l'àmbit individual com en l'àmbit familiar i comunitari, en els termes establerts a la normativa vigent i els convenis internacionals subscrits. Així mateix és l'encarregada d'aplicar aquelles polítiques i actuacions vinculades a la promoció i aplicació del drets dels infants.

2. FUNCIONS DE L'ÀREA

Segons el Decret 224/2024, del 29-5-2024, d'estructuració i de delimitació de competències del Ministeri d'Afers Socials i Funció Pública, les funcions adscrites a l'Àrea d'Atenció a la Infància i Adolescència són les següents:

i. Promoure i desenvolupar actuacions de prevenció i protecció dels drets dels infants i els adolescents per evitar situacions de desprotecció, tant en l'àmbit individual com en l'àmbit familiar i comunitari, en els termes establerts en la normativa vigent i en els convenis internacionals subscrits.

ii. Valorar els infants i adolescents en situació de risc greu o desemparament i fer-ne seguiment, a través del Servei Especialitzat d'Atenció a la Infància i l'Adolescència, d'acord amb la normativa vigent i els protocols d'actuació.

iii. Valorar, i fer-ne el seguiment dels infants i adolescents en acolliment familiar, i les famílies acollidores, mitjançant el Servei Especialitzat d'Acolliments Familiars, d'acord amb la normativa vigent.

iv. Gestionar el Servei de Trobada Familiar d'acord amb la normativa vigent.

v. Gestionar la intervenció psicològica forense en el marc de l'aplicació del Protocol d'actuació immediata en casos d'evidència o sospita fonamentada d'abús, agressió sexual o maltractament físic agut contra infants i adolescents.

vi. Informar i assessorar les persones, els serveis i les institucions respecte de situacions de risc i desemparament que poden afectar els infants i els adolescents d'acord amb la normativa i els protocols vigents.

vii. Revisar i actualitzar la normativa vigent en matèria de guarderies.

Amb aquesta nova estructuració del Ministeri d'Afers Socials i Funció Pública, el Servei Especialitzat d'Adopcions passa a dependre directament de la Direcció del Departament d'Infància i Adolescència i el servei ja no forma part de l'àrea d'atenció a la infància i l'adolescència.

3. NORMATIVA VINCULADA A L'ÀREA

- Constitució del Principat d'Andorra del 14 de març de 1993 (BOPA núm. 24 de 4 de maig del 1993).

- Convenció sobre els drets de l'infant, adoptada per l'Assemblea General de les Nacions Unides el 20 de novembre de 1989 (BOPA núm. 7, de 24 de gener de 1996).

- Conveni del Consell d'Europa sobre la protecció dels infants contra l'explotació i l'abús sexuals, adoptat a Lanzarote el 25 d'octubre del 2007.

- Llei 14/2019, del 15 de febrer, qualificada dels drets dels infants i els adolescents.

- Llei 6/2014, del 24 d'abril, de serveis socials i sociosanitaris.

- Llei de guarderies infantils, de l'11-5-95

- Llei 30/2022, del 21 de juliol, qualificada de la persona i de la família.

- Reglament de guarderies infantils, de 30-11-95

- Decret del 27-4-2005 d'aprovació del Reglament de guarderies infantils

- Decret 28-02-2018 d'aprovació del Reglament Regulador del Servei de Trobada Familiar.

- Decret del 4-12-2019 d'aprovació del Reglament de funcionament de la Comissió Nacional de la Infància i l'Adolescència.

- Decret de l'11-11-2020 d'aprovació del Reglament regulador del procediment d'actuació immediata en casos d'evidència o sospita fonamentada d'abús, agressió sexual o maltractament físic agut contra infants i adolescents i el Protocol (PAI).

- Decret de l'11-11-2020 d'aprovació del Reglament regulador del procediment de notificació i actuació social de les situacions de risc dels infants i els adolescents i el Protocol (PAS).

- Decret 216/2021, del 30-6-2021 d'aprovació del Reglament de funcionament de la Comissió d'Atenció a la Infància i l'Adolescència.

- Decret 305/2022, del 20 de juliol del 2022, d'aprovació del Reglament de funcionament de les Comissions Sociosanitàries de seguiment de persones en situacions d'elevada complexitat.

- Decret 345/2023, del 21-6- 2023, de modificació del Reglament del Servei d'Acolliment Familiar, del 4-4-91.

4. DADES D'INTERVENCIÓ DELS SERVEIS ESPECIALITZATS

I.- Servei Especialitzat d'Atenció a la Infància i l'Adolescència

Introducció

El Servei Especialitzat d'Atenció a la Infància i l'Adolescència, és segons la Llei 14/2019, el servei social, depenent del ministeri competent en matèria d'afers socials, adreçat a la valoració, l'orientació, l'assessorament i el seguiment dels infants i adolescents en situació de risc i desemparament.

El servei especialitzat d'atenció a la infància i l'adolescència (d'ara endavant SEAIA), d'acord amb els informes i les actuacions realitzats pel servei social d'atenció primària o per altres administracions públiques, ha de completar i actualitzar la valoració.

En cas que es tracti d'una situació de risc greu, ha d'exposar els indicadors de risc existents i fer una proposta tècnica d'intervenció a la Comissió d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (en endavant CAIA) amb les actuacions o les mesures que es considerin necessàries per reconduir la situació de risc detectada i protegir l'infant o l'adolescent. Aquesta proposta tècnica és valorada pels membres de dita Comissió.

S'entén per situació de desemparament la situació que afecta el desenvolupament i el benestar de l'infant o l'adolescent, en el sentit que aquest es veu limitat o perjudicat greument per qualsevol circumstància personal, familiar o social, sempre que per protegir-lo de forma efectiva calgui separar-lo imprescindiblement del seu nucli familiar com a mesura adient per garantir la seva atenció adequada, d'acord amb el que estableix la normativa vigent.

En cas que el SEAIA valori que existeix els indicadors per aplicar una mesura de desemparament (segons l'article 86 de la llei), ha d'exposar aquesta situació prop de la CAIA i, si els seus membres ho consideren, trametre-ho prop de la judicatura.

La situació de desemparament la declara el batlle competent de la jurisdicció de menors, d'ofici o a instància del Ministeri Fiscal, del SEAIA, dels progenitors o de la persona que en tingui atribuïda la tutela o la guarda, o de qualsevol altre familiar de l'infant o l'adolescent.

Si el batlle competent acorda el desemparament, el SEAIA realitzarà l'elecció de la mesura de protecció més adient així com el seguiment i la intervenció tècnica amb els progenitors a fi de treballar la recuperabilitat de les capacitats parentals i que aquests infants o adolescents retornin al seu nucli familiar amb plenes garanties.

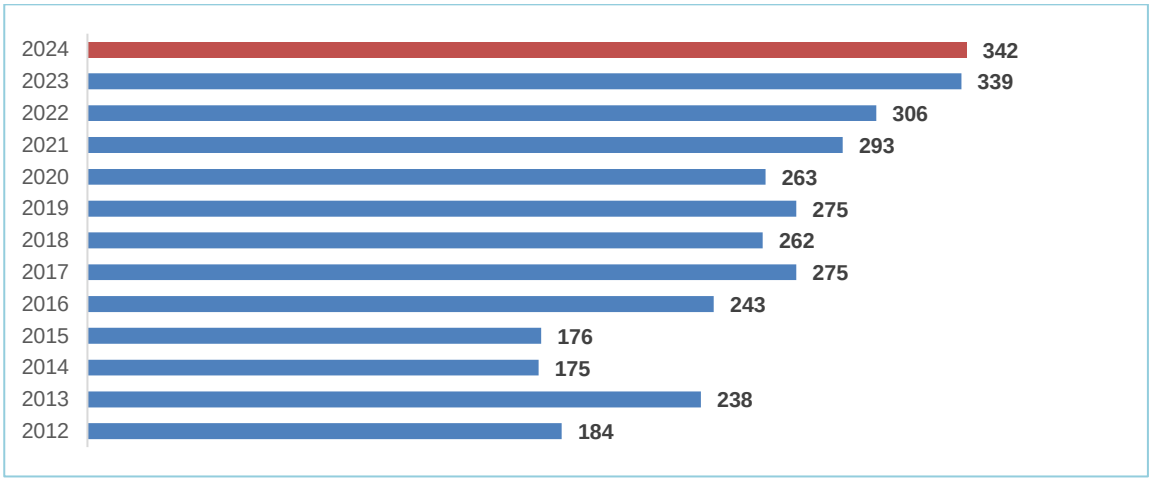
Destinataris

a) Els destinataris del servei són els menors de 0 a 18 anys residents al Principat d'Andorra que pateixen una situació de risc greu o desemparament que els impedeix gaudir d'un adequat desenvolupament biopsicosocial.

b) Els progenitors o tutors d'aquests infants o adolescents per treballar les seves capacitats parentals i reduir o reconduir els indicadors de risc detectats.

Durant l'any 2024, el SEAIA ha intervingut prop de **246 famílies i 342 infants i adolescents.**

En el següent gràfic es pot observar l'evolució dels infants i els adolescents atesos pel SEAIA des de l'any 2012.

Dades estadístiques del servei

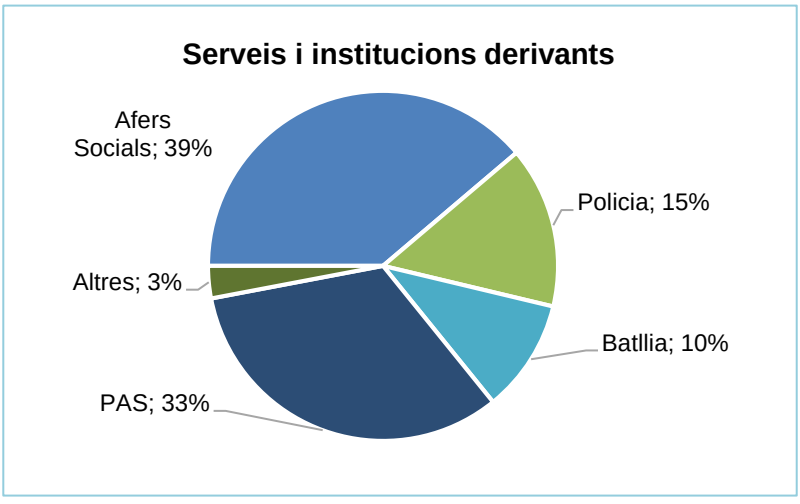
a) Dades respecte la intervenció efectuada

Serveis i institucions que deriven

Durant l'any 2024, s'ha iniciat la intervenció prop de **85 infants i adolescents en situació de risc greu i desemparament**. Les derivacions s'han efectuat principalment, amb un 39%, per part de serveis interns del Ministeri d'Afers Socials, tals com l'Àrea d'Atenció a les Persones i a les Famílies o l'Àrea de Polítiques d'Igualtat.

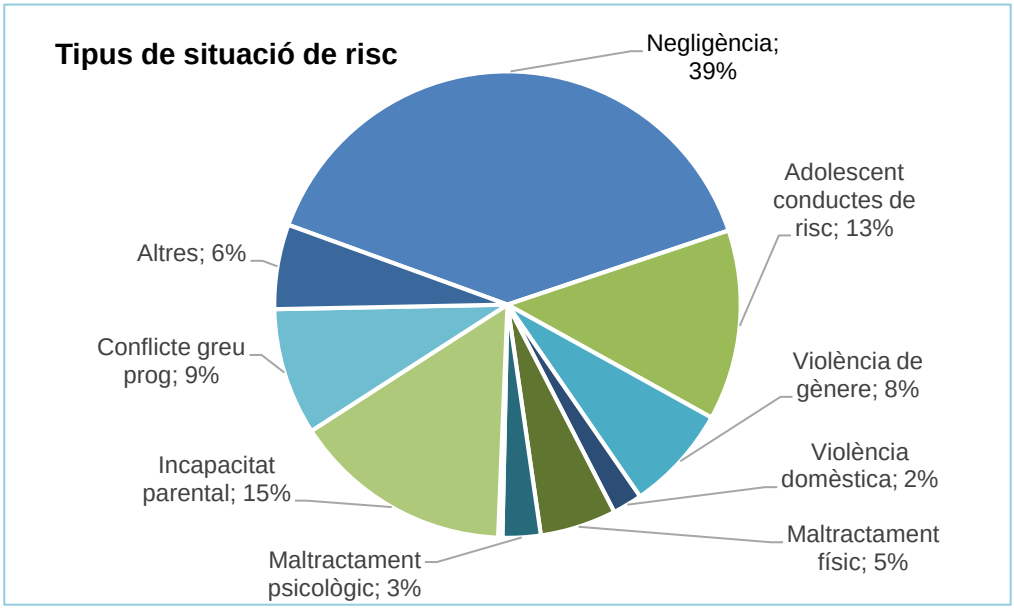
Cal mencionar que el 33% de les derivacions arriben per obertures del Protocol d'Actuació Social, sent el PAS un protocol cada vegada més conegut per part dels professionals que atenen la infància i l'adolescència del Principat d'Andorra.

La resta corresponen a derivacions per part del Cos de Policia (15%), per la Batllia (11%) i pel servei de guàrdies socials així com per demanda pròpia (3%).

Tipus de situació de risc notificada dels casos atesos al SEAIA

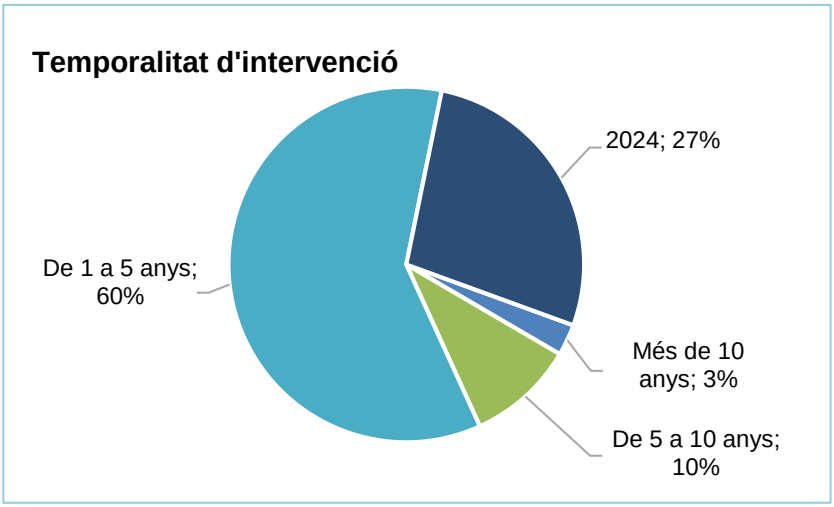
En els darrers anys continua predominant l'apartat de "Negligència" (39%) com a tipus de maltractament exercit pels progenitors vers els menors, tot i que les situacions familiars on es valora que un dels progenitors o ambdós progenitors presenten una incapacitat parental han augmentat (15%).

Temporalitat d'intervenció dels expedients actius al servei

De tots els expedients atesos durant l'any 2024, continuen predominant aquells que fa entre un i cinc anys que s'intervé des de SEAIA (60%).

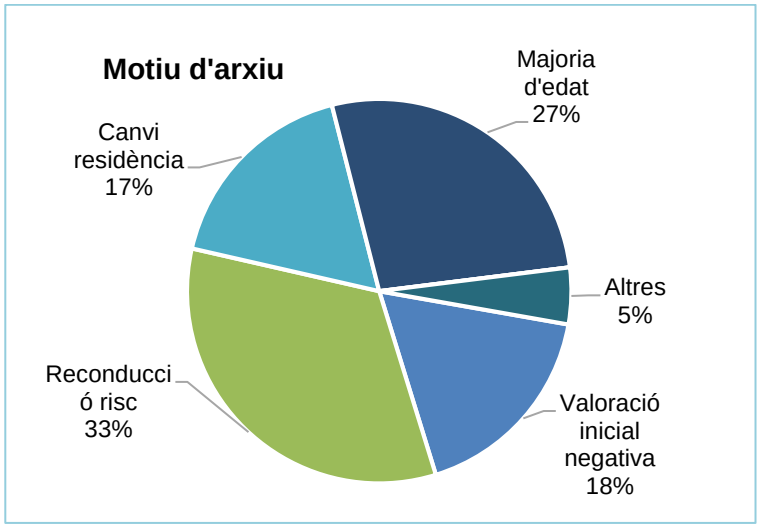
D'aquesta manera, es pot observar com el 10% dels expedients fa entre 5 i 10 anys que s'intervé i un 3% de les situacions que estan ateses des de fa més de 10 anys.

Motiu d'arxiu dels expedients

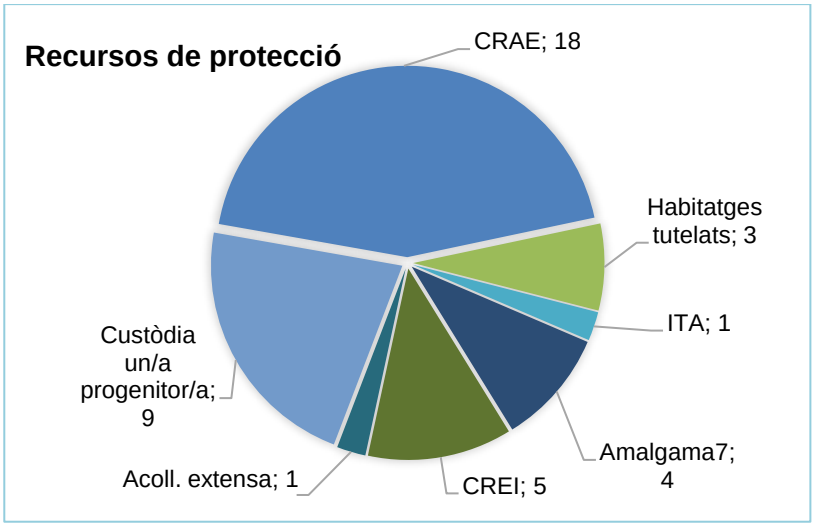
Durant el decurs del 2024 s'ha finalitzat la intervenció prop de 63 nuclis familiars. Cal destacar que el major percentatge d'expedients on s'ha finalitzat el seguiment per part del SEAIA ha estat per la reconducció de risc (33%) gràcies a la intervenció realitzada per les professionals, tot i que continua sent rellevant el percentatge dels nuclis familiars amb els quals es finalitza el seguiment pel compliment de la majoria d'edat dels menors (27%).

Cal tenir en compte que quan es realitza la finalització d'un seguiment, es valora la derivació a altres recursos especialitzats com per exemple l'Àrea d'Atenció a les Persones i les Famílies, l'Àrea de Serveis i Programes per la infància, l'adolescència i joventut o els Serveis Socials Internacionals.

Tipus de mesures de protecció utilitzades

Durant el 2024, ha estat necessari establir 41 mesures de protecció prop d'infants i adolescents. Menys en el cas dels centres terapèutics en el quals per efectuar la derivació no és necessari efectuar un procediment de desemparament, en les altres situacions, s'ha iniciat el procediment i el batlle de menors ha atorgat la tutela de l'infant o adolescent al ministeri encarregat dels afers socials.

Respecte el CRAE, enguany han ingressat 22 infants i adolescents, on el SEAIA només ha intervingut en 18 dels ingressos. Els quatre restants ha estat el Cos de Policia que de forma cautelar ha realitzat l'ingrés, per motiu de la detenció dels progenitors o de la impossibilitat d'aquests per fer-se càrrec dels seus fills arran de la intervenció d'urgència del Cos de Policia. Aquests 4 infants van retornar al cap d'uns dies amb els progenitors, motiu pel qual, el SEAIA no intervé ni s'estableix cap mesura judicial.

Motiu d'ingrés	Número infants/adolescents
Ingrés cautelar art. 88- Cos de Policia	3
Ingrés cautelar art. 88- Cos de Policia	4
Ingrés cautelar art. 88- SEAIA	9
Guarda administrativa	3
Procediment de desemparament art. 86 Llei 14/2019	3
TOTAL	18

A més a més, s'ha ingressat 5 adolescents al CREI i 3 als habitatges tutelats.

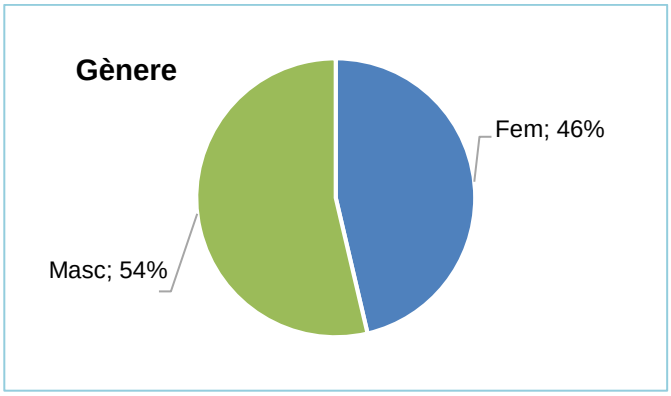
Respecte la mesura d'acolliment familiar, s'ha efectuat un acolliment en família extensa, reduint considerablement el nombre d'acolliments en relació a l'any anterior.

Respecte els ingressos que s'han realitzat a centres terapèutics durant l'any 2024, s'han efectuat 8 ingressos, 3 dels quals no tenien seguiment per part del SEAIA. Dels 5 ingressos que han rebut l'acompanyament de les professionals del SEAIA, 4 han ingressat al centre terapèutic Amalgama7 i 1 a ITA.

b) Dades sociodemogràfiques

Gènere

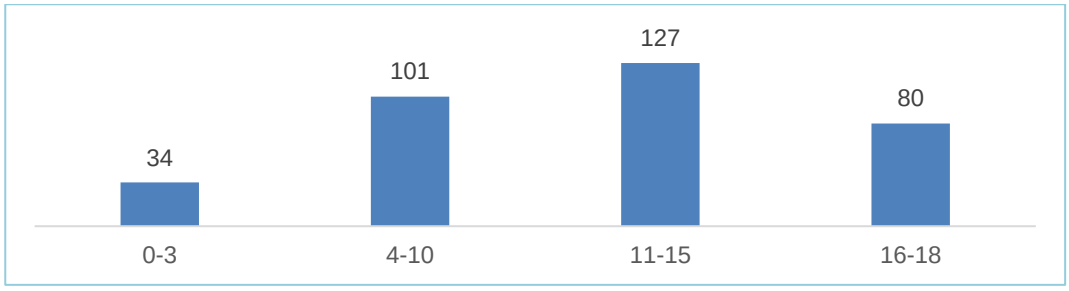
Com es pot observar, el percentatge d'homes i dones ateses durant el 2024 és gairebé igualitari.

Edat

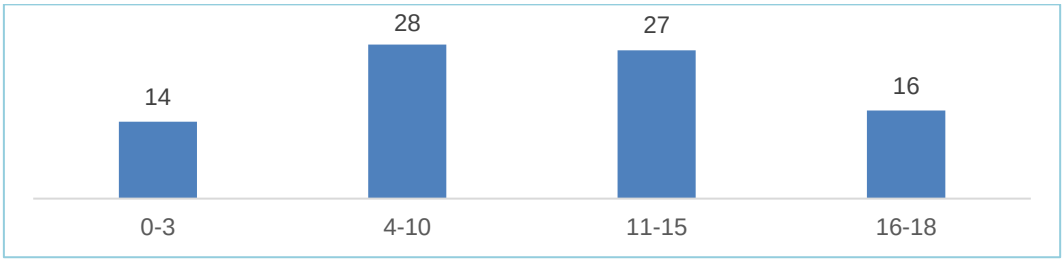
En aquest apartat, tenint en compte la importància de la dada i la voluntat d'aquest servei de poder atendre els menors en risc el més aviat possible, es presenta la mateixa dada dels menors atesos i d'aquells que s'ha realitzat l'obertura al 2024, per tal de conèixer l'evolució de les edats ateses.

- ✓ **Edat de la totalitat dels infants i adolescents atesos durant l'any**

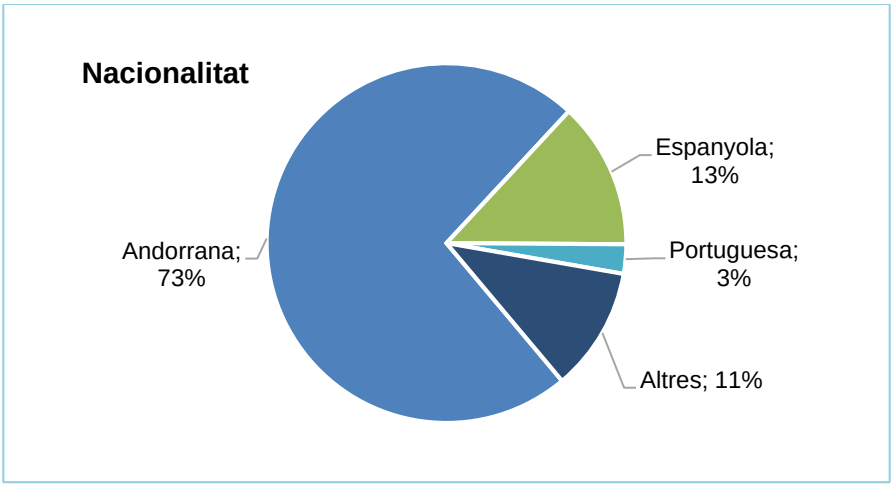
- ✓ **Edat dels infants i adolescents amb obertura durant el 2024**

Pel que es pot comprovar, i a diferència dels darrers anys, els menors amb una edat compresa entre els 4 i els 10 anys, són els que han rebut majoritàriament l'atenció de les professionals del SEAIA.

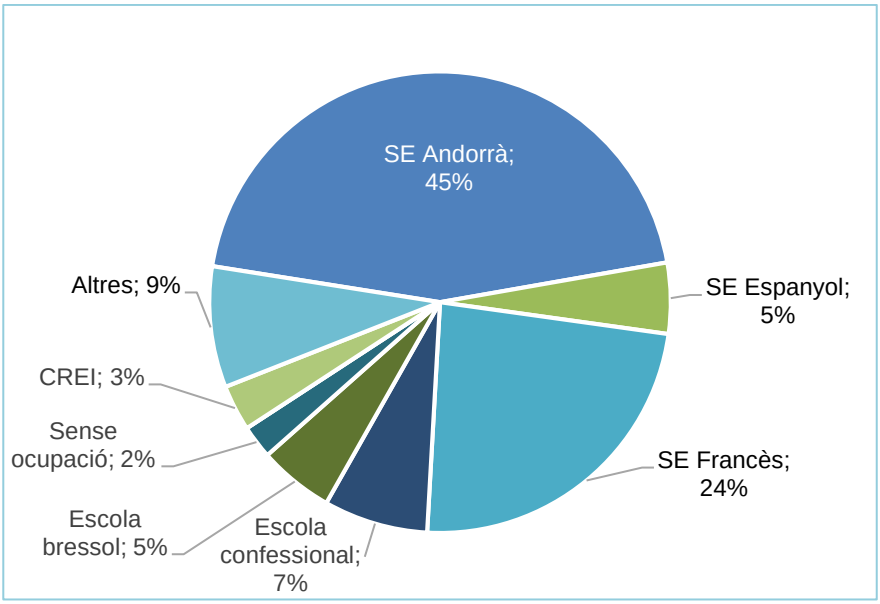
Nacionalitat

Els menors atesos pel servei durant l'any 2024 han tingut en gran part la nacionalitat andorrana, tot i que aquest any es destaca la gran varietat de nacionalitats europees (França, Itàlia, Ucraïna, Bulgària, Finlàndia), africanes (Marroc, Malimarroquí, Ghana), americanes (Perú, Brasil, Argentina, Colombia, Uruguay, Mèxic) i asiàtiques (Filipines).

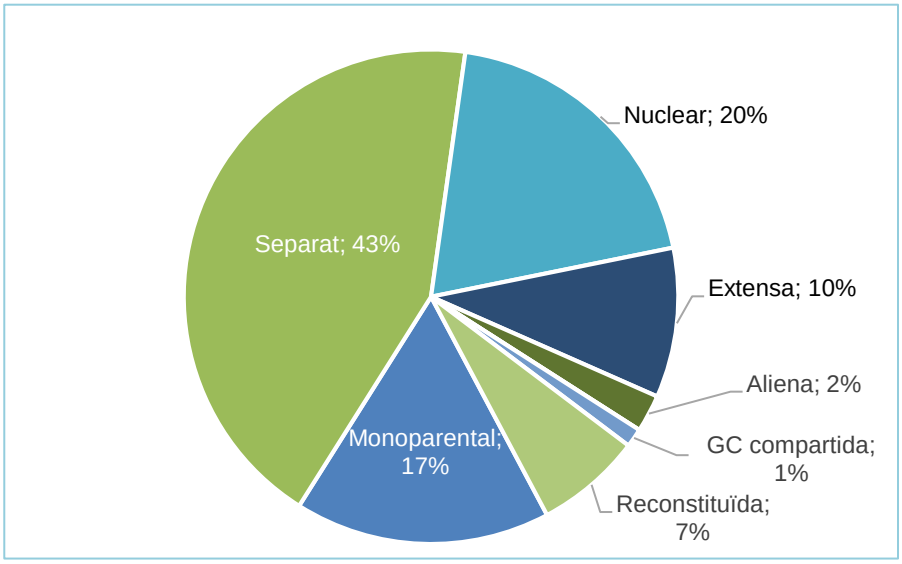
Escolarització i ocupació laboral

Durant l'any 2024 destaca el sistema educatiu andorrà i francès com a sistemes que atenen als menors atesos pel servei.

Tipus de família atesa

Durant el 2024 continuen sent predominants en la intervenció els nuclis familiars de progenitors separats. La resta de tipus de nuclis familiars es mantenen similars als de l'any 2023.

Dades respecte les tasques efectuades pel servei

Altres dades d'interès respecte la intervenció del Servei Especialitzat d'Atenció a la Infància durant l'any 2024 són:

a) Informes i Oficis

El SEAIA ha rebut **156 oficis** de Batllia requerint informes, majoritàriament des de la secció de menors però també de la secció d'instrucció i civil. Tot i així, pe motiu de la intervenció que efectua el SEAIA en el sentit que la majoria dels expedients tractats estan judicialitzats per motiu dels establerts a la Llei 14/2019, s'han efectuat un total de **529 informes.**

b) Compareixences judicials

El SEAIA ha assistit a **73 compareixences judicials** a la Batllia d'Andorra. En el marc del seguiment dels expedient judicialitzats generalment és el SEAIA el que sol·licita dita compareixença dels progenitors o familiars per davant del batlle de menors i en presència del ministeri fiscal.

L'assistència a les compareixences judicials per part dels tècnics representa una destinació horària laboral molt significativa comptant que cada compareixença s'hi destina un mínim de dues o tres hores i s'han realitzat vàries amb durades de 4 i 5 hores.

c) Professionals del servei

En guany al servei hi ha hagut dos canvis de professionals de l'educació social i del treball social. D'aquesta manera, dues professionals han canviat de servei i s'ha incorporat una nova educadora social. També s'ha cobert la plaça de psicòloga que quedava vacant.

El servei ha estat format per **11 professionals**. Dues professionals estan compartides amb el Servei de Trobada Familiar.

II.- Acolliment Familiar

Introducció

El Servei Especialitzat d'Acolliments Familiars és el servei social, depenent del ministeri competent en matèria d'afers socials, adreçat a la valoració, l'orientació, l'assessorament i el seguiment de les persones i les famílies acollidores i dels infants i els adolescents acollits, així com la captació de noves famílies d'acollida que puguin cobrir les necessitats dels infants i adolescents sota mesura d'acolliment residencial.

L'acolliment familiar, és una mesura de protecció per protegir als infants i adolescents que s'estableix per un període de temps determinat i que per diferents circumstàncies, no poden viure amb la seva família.

L'acolliment familiar ofereix un espai dins d'una família pel temps que sigui necessari, prèviament acordat amb aquesta, mentre no pugui retornar amb la seva família d'origen.

Aquest recurs es caracteritza per:

- La convivència i la plena integració dins d'una família amb la qual es creen uns vincles afectius que proporcionen seguretat i confiança a l'infant per al seu desenvolupament.
- Afavorir un entorn de respecte per la història i la identitat de l'infant i adolescent per la seva relació i retorn amb la família.
- Rebre un model educatiu familiar.
- Que la família acollidora proporcioni l'atenció i dedicació que l'infant o adolescent necessita.

La família acollidora té com a funció bàsica proporcionar l'assistència educativa a l'infant o adolescent, és a dir, complementar i no pas substituir a la família d'origen durant el temps precís per facilitar la seva reinserció familiar.

L'acolliment familiar, sempre es duu a terme sota la vigilància, l'assessorament, el suport i el seguiment del Servei Especialitzat d'Acolliments Familiars (SEAF) i el SEAIA treballa en paral·lel amb els progenitors per tal de reconduir els indicadors de risc que han propiciat la mesura de protecció.

El Servei Especialitzat d'Acolliments Familiars contempla dos tipus d'acolliment familiar dins el servei:

- **L'acolliment en família aliena:** es tracta d'acolliments en els que no existeix cap vincle de parentesc entre l'infant i la família que acull. Són famílies que s'han valorat i seleccionat prèviament per part de l'equip.

- **L'acolliment en família extensa:** els acollidors formen part de l'entorn familiar més proper de l'infant. En cas que es valori com adequada serà la primera mesura que es proposarà, ja que aquests acolliments tenen preferència sobre altres famílies amb les que l'infant a priori no té cap lligam.

La principal diferència entre ambdues modalitats d'acolliments és que el segon, en principi, enforteix les relacions ja existents entre l'infant, els seus pares, i els parents acollidors. Per contra, en l'acolliment en família aliena els vincles s'han de construir des de l'inici.

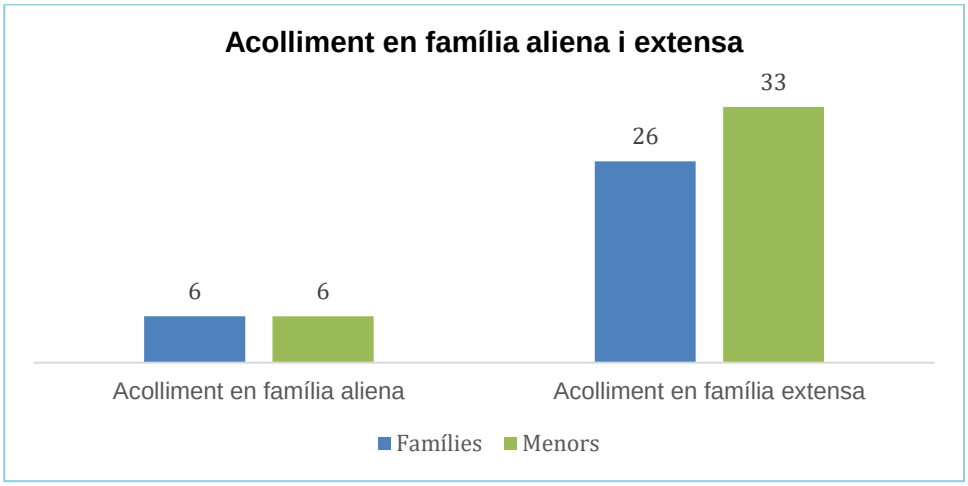
Objectius

Els objectius del SEAF són:

- Realitzar les valoracions d'adequació dels familiars proposats per acollir.
- Oferir suport tècnic en el seguiment dels acolliments legalitzats: en la realització dels informes pertinents, en l'assessorament psicosocial a les famílies i als infants, en l'abordatge dels problemes que puguin sorgir del contacte amb els progenitors, etc.
- Efectuar el seguiment i acompanyament als infants acollits i a les famílies acollidores.
- Dotar als acollidors d'estratègies i recursos per a la superació dels problemes i conflictes que puguin aparèixer en la convivència amb l'infant.
- Prevenir possibles situacions de futur de risc mitjançant la detecció i l'abordatge precoç dels problemes.
- Oferir suport en la integració dels infants en el seu nou entorn tant a nivell intrafamiliar com social.
- Realitzar coordinacions amb el Servei Especialitzat d'Atenció a la Infància i l'Adolescència, que realitzen el tractament familiar dels pares biològics, així com amb d'altres professionals que intervenen prop del l'infant acollit (escola, pedagogs, Centre de Salut Mental, professionals de l'Àrea d'Atenció a les Persones i les Famílies, etc.)

Dades estadístiques del servei

En la gràfica següent s'exposen les dades de les famílies acollidores i dels infants i adolescents acollits en cadascun dels tipus d'acolliment el 2024.

Enguany s'han atès un total de 32 famílies i 39 infants i adolescents en ambdues modalitats d'acolliment familiar. En aquest sentit, es pot observar com la mesura de protecció més utilitzada és l'acolliment en família extensa, sent la mesura més habitual dels darrers anys.

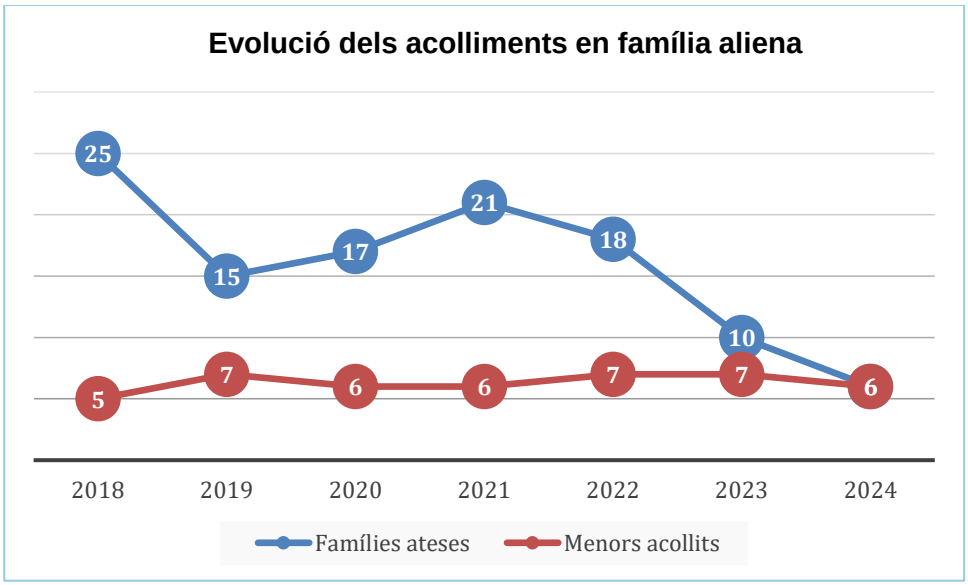
Respecte les famílies extenses ateses el 2024 han estat 26 famílies i 33 infants i adolescents acollits pels seus familiars i respecte les famílies alienes, han estat 6 famílies i 6 infants acollits.

De les 26 famílies extenses ateses aquest any, 5 expedients estan tancats totalment per motius de majoria d'edat i de canvis de mesura a acolliment residencial i un tancament ha estat parcial per majoria d'edat. Pel que fa als nous acolliments en família extensa s'ha iniciat un acolliment en que la tutela està atribuïda al ministeri d'afers socials i dos acolliments més de mesura administrativa estrangera.

Respecte a les famílies alienes hi ha hagut un tancament per canvi de mesura a adopció i no hi ha hagut cap acolliment nou.

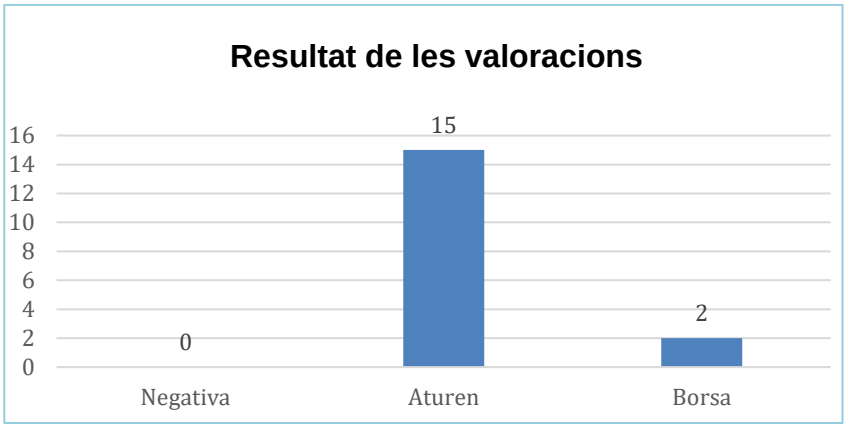
a) Acolliment en família aliena

Aquest és el gràfic de l'evolució de famílies alienes ateses d'ençà el 2018, així doncs, en relació als darrers anys, el nombre de famílies ateses en família aliena ha disminuït, la qual cosa posa de manifest la manca de famílies alienes.

En relació al procés de valoració, 17 famílies han iniciat el procés, 15 d'aquestes l'han aturat per varis motius i 2 s'han valorat favorablement i per tant es troben a la borsa d'acolliment.

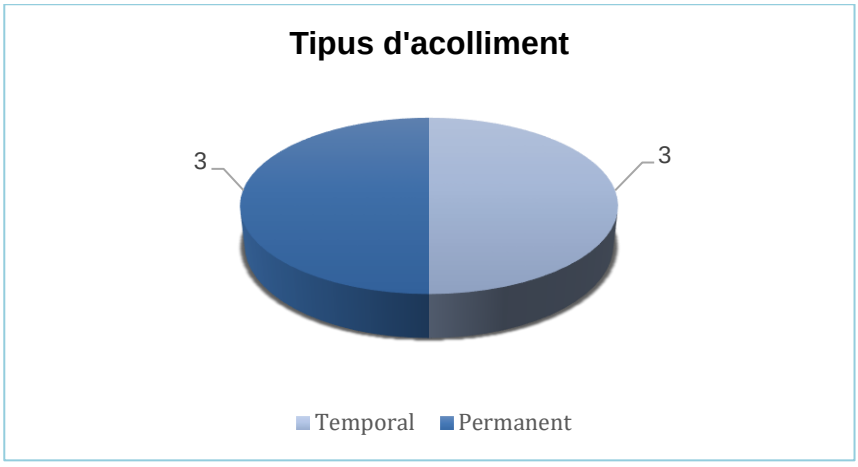
Com es pot visualitzar al gràfic en les famílies ateses que es mostren interessades en l'acolliment familiar, s'ha vist un augment, tot i que el nombre de famílies que segueixen en el procés segueix essent baix, demostrant així la falta d'informació precisa que comporta l'acolliment d'un infant o adolescent. Així doncs, es tracta, en la major part, de sessions informatives, on l'objectiu és conèixer l'acolliment familiar.

Característiques dels acolliments

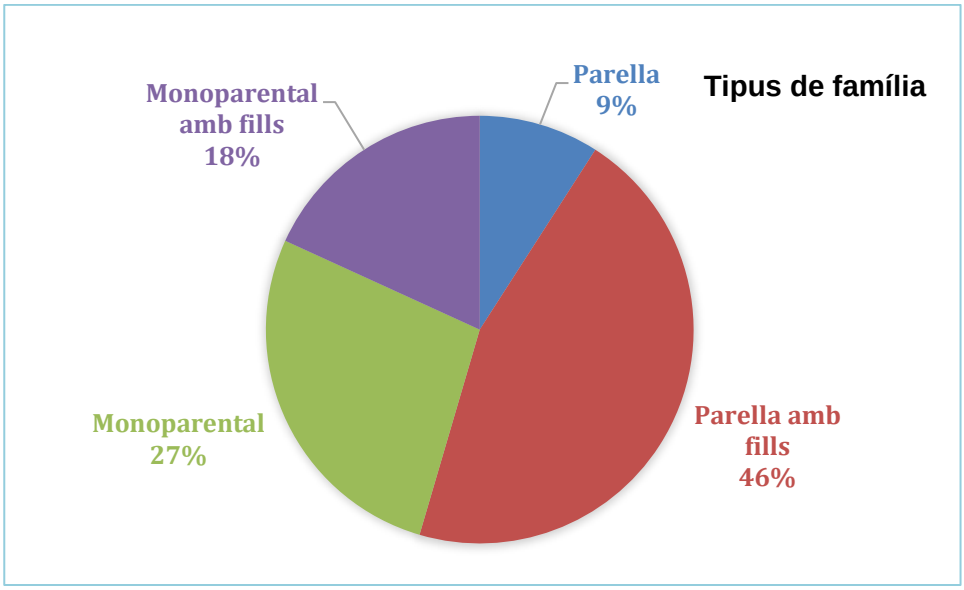
Tipus d'acolliment familiar

Respecte a les famílies d'acolliment alienes, durant el 2024 hi ha hagut 6 famílies que han acollit a ple temps: tres temporals i tres permanents, una d'aquestes ha passat a adopció, tal com s'ha comentat amb anterioritat.

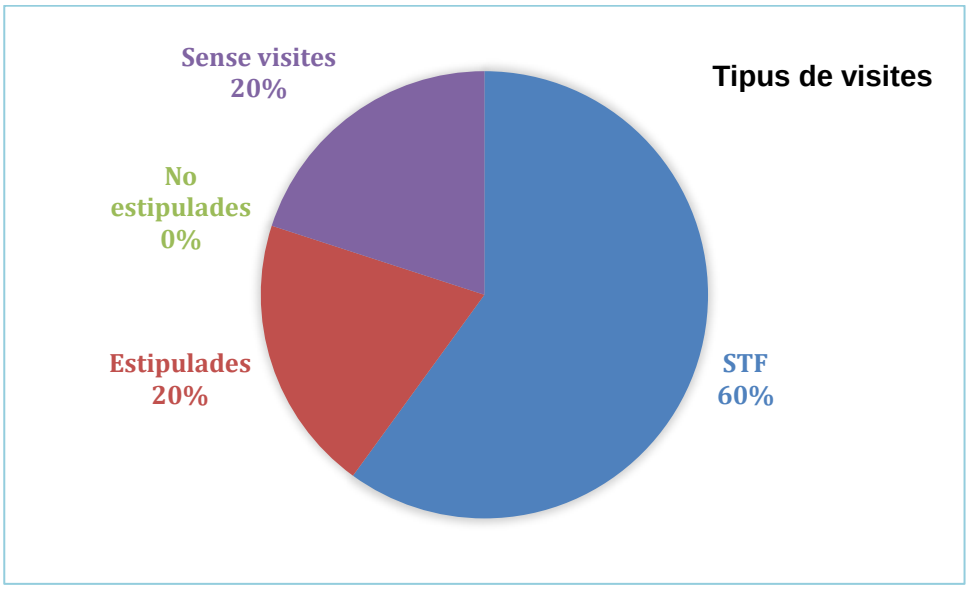
Tipus de família

Respecte al tipus de família que es troben acollint en l'actualitat, o bé, han iniciat el procés de valoració i l'han aturat, o bé es troben a la borsa, destaca que la meitat d'aquestes són parelles, les quals ja tenen fills biològics, mentre que només el 25% es tracta de famílies monoparentals, és a dir, una persona sense parella ni fills, el 17% es tracta de famílies monoparentals amb fills i només el 8% es tracta d'una parella sense fills.

Tipus de visites de l'infant acollit amb la seva família

Lla majoria de visites entre els menors acollits i els seus progenitors en família aliena tenen lloc al Servei de Trobada Familiar. La resta es divideix entre visites estipulades o progenitors sense visites. No hi ha cap família biològica que no tingui les visites estipulades.

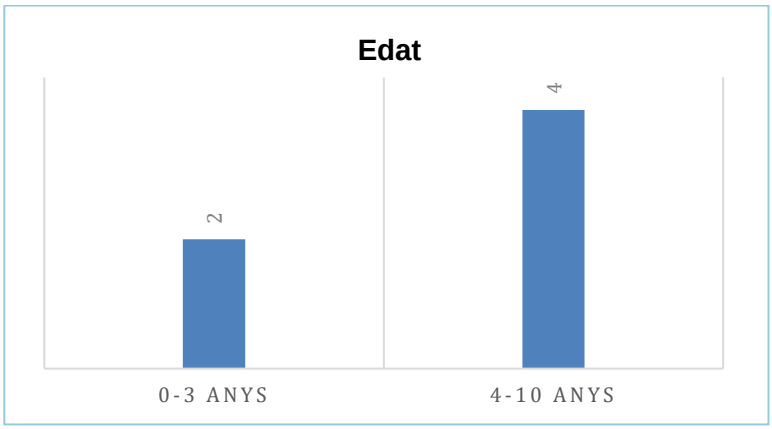

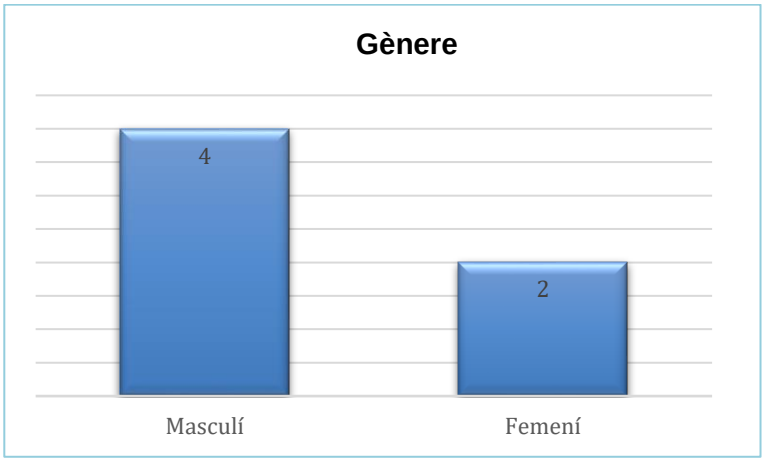
Dades sociodemogràfiques

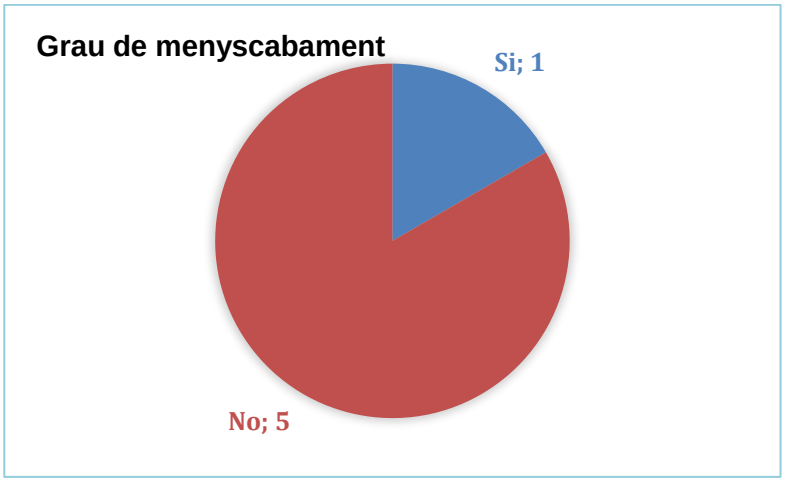
L'edat dels menors que resten en acolliment en família aliena són tots menors d'11 anys i la diferència entre menors de 0 a 3 anys i de 4 a 10 anys és poc significativa. De la franja de 0 a 3 anys hi ha dos infants i de la franja de 4 a 10 anys hi ha 4 infants.

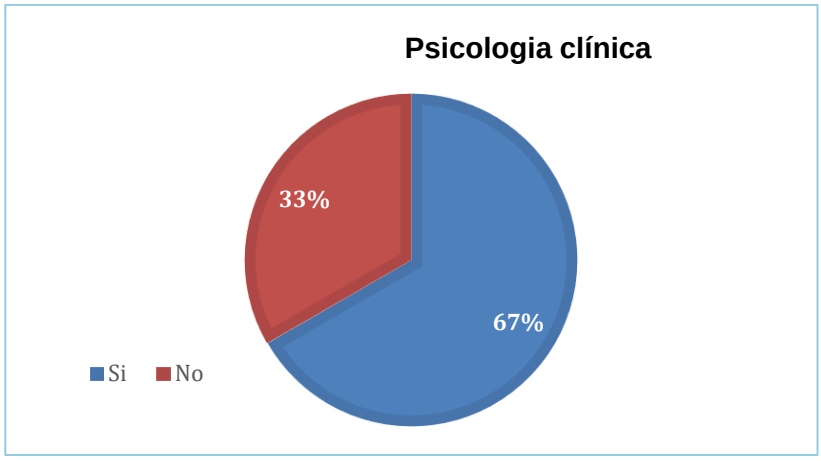
En quant al gènere, no s'observa una diferència de gènere significativa pel que fa als acolliments en familia aliena, essent 4 nens i 2 nenes.

Com a característiques específiques també cal considerar que, un dels menors en mesura d'acolliment en família aliena té reconegut un grau de menyscabament per la Comissió Nacional de Valoració (CONAVA). També cal destacar que el 67% dels menors acollits en família aliena requereixen d'un suport i un seguiment psicològic, per entendre i treballar la seva situació familiar.

b) Acolliment en família extensa

Aquest projecte s'encarrega de l'assessorament i suport tècnic en aquelles funcions en matèria d'acolliment familiar en família extensa, incloent l'atenció directa de les famílies i infants que s'estimi necessari, així com de l'elaboració dels informes de seguiment o dels informes d'adequació dels familiars proposats.

Així doncs, les dues tasques principals serien la realització del seguiment i suport tècnic dels acolliments legalitzats i formalitzats davant la Batllia d'Andorra, és a dir, amb guarda i custodia atorgada als familiars acollidors o amb una delegació de guarda per aquells acolliments en que el Govern d'Andorra disposa de la tutela; i d'altra banda, realitzar la valoració, mitjançant l'estudi psicosocial d'adequació dels acollidors, tant de les sol·licituds dels acolliments de fet (que s'estan portant a terme sense valoració prèvia) així com les noves demandes d'acolliments.

L'acolliment familiar en família extensa es caracteritza principalment per permetre que els infants visquin amb persones familiars que ja coneixen i confien; per la transmissió de la identitat de la família de l'infant; per fomentar les relacions entre els germans (en el seu cas); i per proporcionar un entorn de seguretat i un conjunt de recursos a les famílies en crisis.

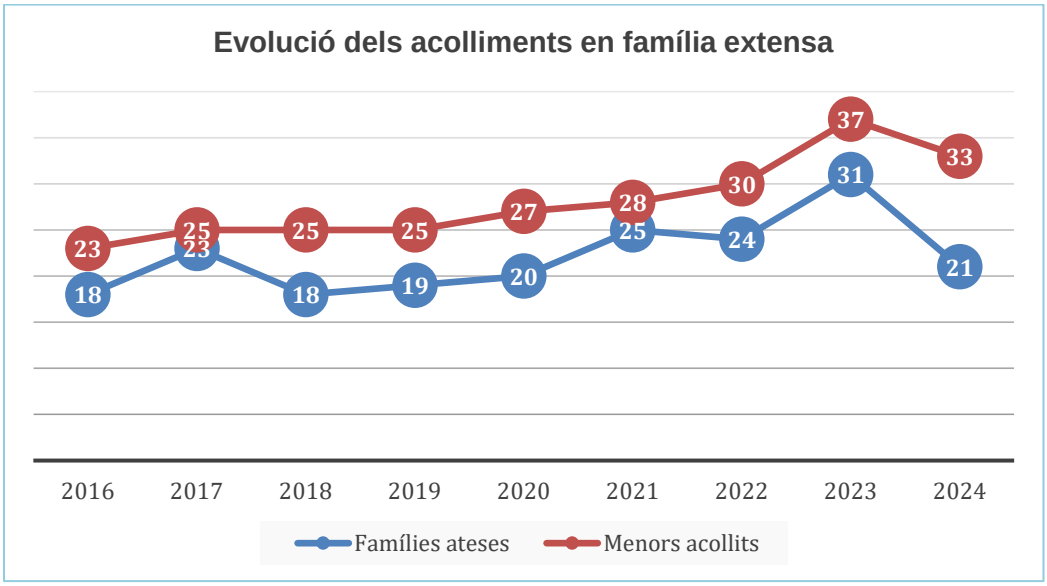
Tanmateix, en els acolliments en família extensa es donen amb freqüència circumstàncies menys favorables que en la resta d'acolliments. En alguns casos això podria significar que potser no haurien de realitzar-se en família extensa pel sol fet que premiï la sang o sí més no, s'hauria de treballar intensament per tal que aquests acolliments no siguin d'una qualitat inferior als que es donen en família aliena.

En aquest sentit, els processos de formació, suport i seguiment han de ser especialment posats en marxa i mantinguts amb els acolliments en família extensa. Amb freqüència parlem de famílies amb menys recursos personals i socials que presenten una història personal i familiar de conflictes, tenen una relació problemàtica amb els pares dels infants i tenen un suport i seguiment per part dels professionals com si pel fet de tenir una relació de parentesc amb l'infant fos suficient per dotar a aquestes famílies de les habilitats i els recursos necessaris.

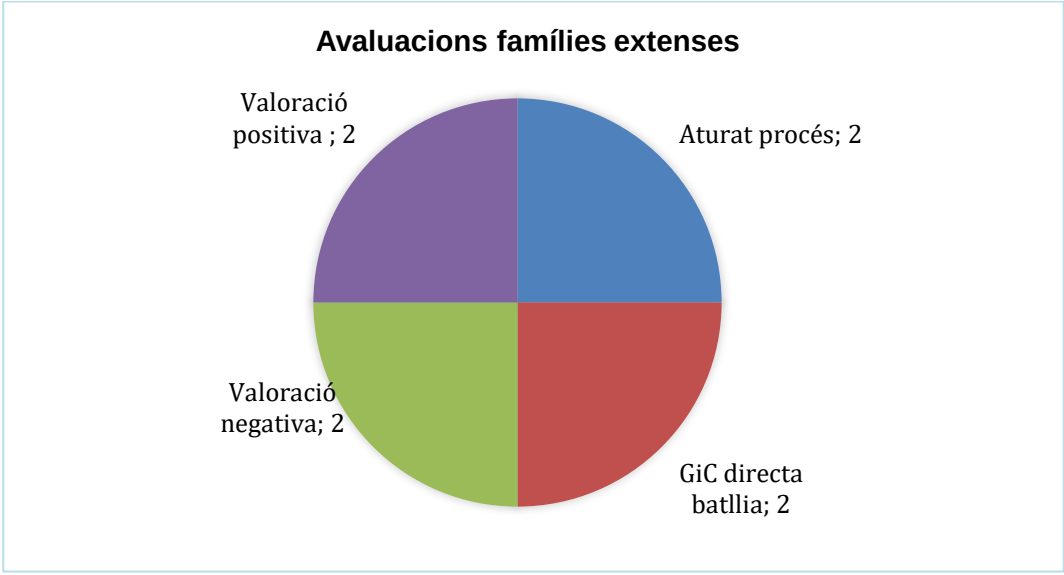
En aquest sentit, pot existir el risc que l'acolliment en família extensa sigui el més utilitzat i el que menys suport tingui amb el risc que suposa per a tots els implicats: els propis acollidors, els infants i adolescents i els seus pares.

Dades generals

Durant el 2024 han estat **33 els infants i adolescents** atesos pel SEAF acollits en família extensa i **22 famílies**. Durant aquest any, solament s'ha iniciat un nou acolliment repecte el qual el ministeri d'afers socials en té la seva tutela i dos acolliments més de mesura administrativa estrangera. A més, s'han tancat 10 casos.

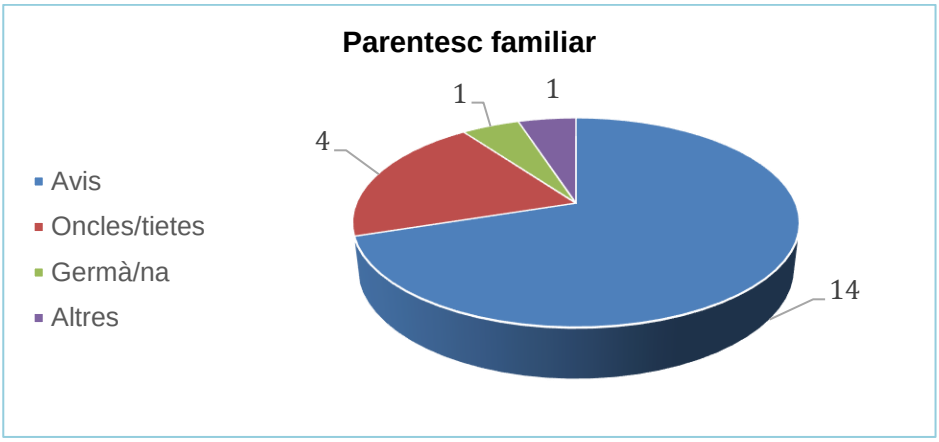

Tanmateix, s'ha efectuat 8 processos de valoració de familiars durant el 2024. D'aquestes, hi ha hagut dues valoracions positives, dues valoracions negatives per part del servei, dues en que la Batllia ha donat a la família la guarda i custodia als familiars i dues en que es va aturar el procés a demanda del menor que havia de ser acollit o per la situació de la família que s'estava valorant.

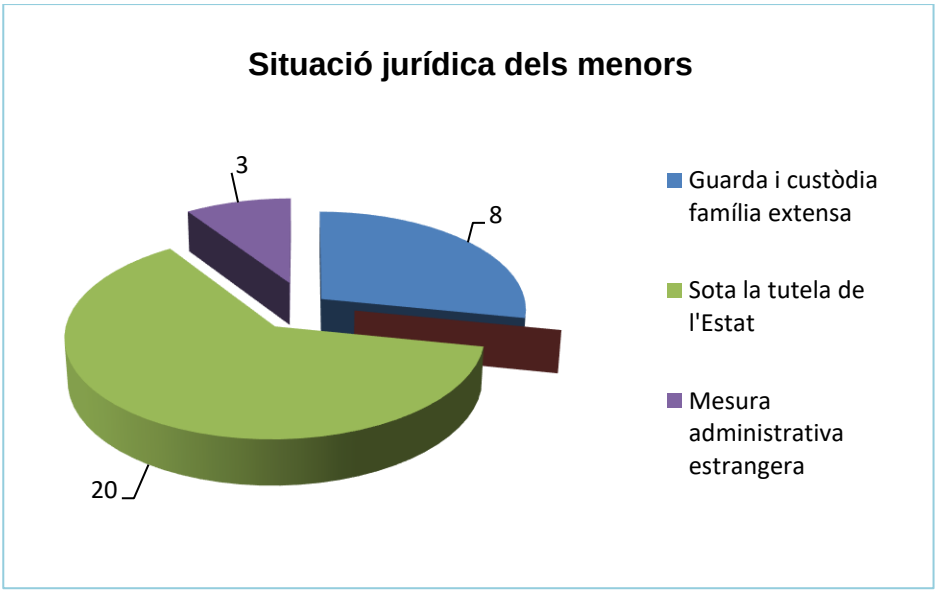

Característiques dels acolliments

Com es pot observar un total de **22 famílies extenses** han realitzat l'acolliment de **33 infants**, aquestes famílies eren majoritàriament avis (14 famílies), seguit dels oncles (famílies), 1 germana i una cosina.

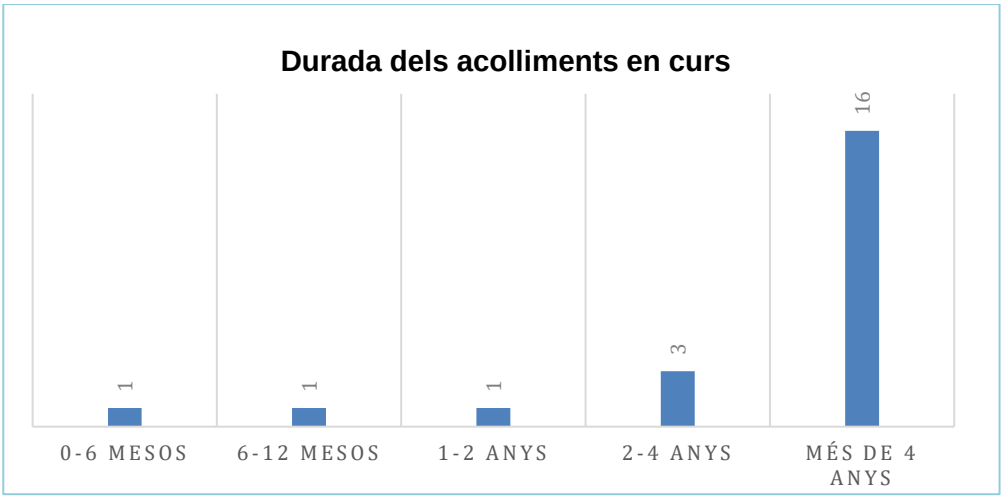

Respecte la situació jurídica dels infants i adolescents acollits en família extensa que es troben en seguiment per part del SEAF, majoritàriament són infants i adolescents sota la tutela del ministeri encarregat dels afers socials i cada vegada els que es troben sota la guarda i custòdia dels familiars van disminuïnt. Aquesta mesura es donava anteriorment a l'aprovació de la Llei 14/2019, del 15 de febrer, qualificada dels drets dels infants i els adolescents. El SEAF també efectua el seguiment d'infants i adolescents que es troben en acolliment per família extensa per motiu d'una mesura de protecció estrangera i que els familiars resideixen al país, motiu pel qual, des dels organismes internacionals sol·liciten el seguiment d'aquest tipus d'acolliment. Majoritàriament són mesures adoptades per la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (DGAIA) de Catalunya.

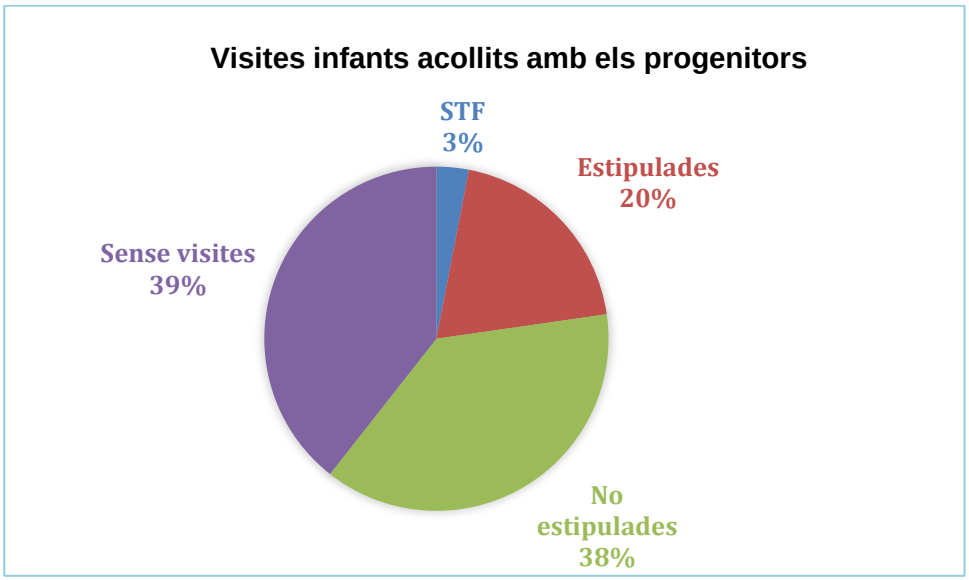

Respecte la durada dels acolliments, s'observa com la majoria dels acolliments en família extensa són de llarga durada, superant-se els 4 anys en el 16 dels 22 acolliments,

sense previsió de canvi i/o retorn amb els seus progenitors, del que s'infereix que en la majoria dels infants que es planteja un acolliment amb la seva família extensa, no retornaran amb els seus progenitors.

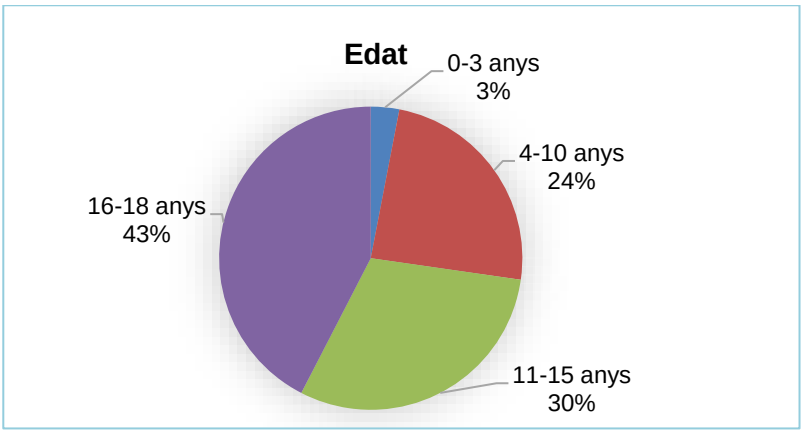
Respecte les visites amb els familiars, en el 39 % dels infants i adolescents acollits aquests no tenen visites amb els progenitors. En algunes ocasions, els progenitors resideixen fora del país i/o s'ha trencat el vincle paternofilial. Després, en el 38% dels infants o adolescents acollits, les visites no estan estipulades a nivell administratiu o judicial però tenint en compte que estan acollits pels seus familiars, es poden donar contactes igualment amb els seus progenitors de forma periòdica. El 20% dels infants o adolescents duen a terme les visites amb els progenitors de forma estipulada, és a dir, no han de ser supervisades en un espai, però si estan determinades en el temps. En el 3% de les situacions, les visites paternofilials es desenvolupen al Servei de Trobada Familiar.

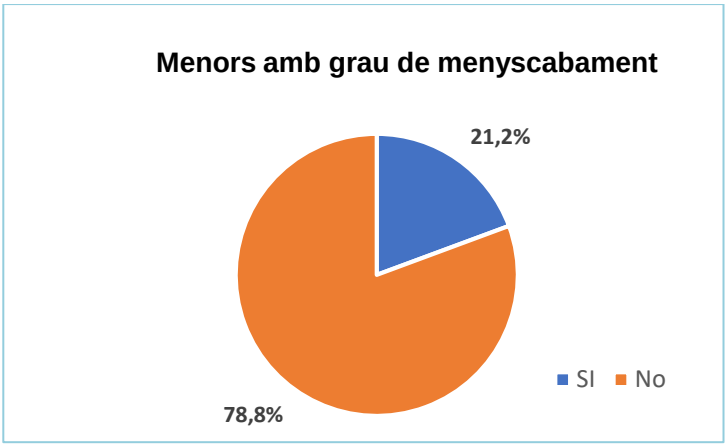
Dades sociodemogràfiques

Respecte l'edat dels infants i adolescents acollits en família extensa, majoritàriament són infants majors entre 16 i 18 anys, concretament un 40% i, per tant, que es troben en l'etapa de l'adolescència, circumstància que comporta més neguits i dificultats per algunes famílies i per tant més suport, seguiment i assessorament tècnic per part del SEAF, així com coordinacions amb diferents agents implicats com són els professionals de l'àmbit socioeducatiu i els serveis adreçats a la infància i l'adolescència.

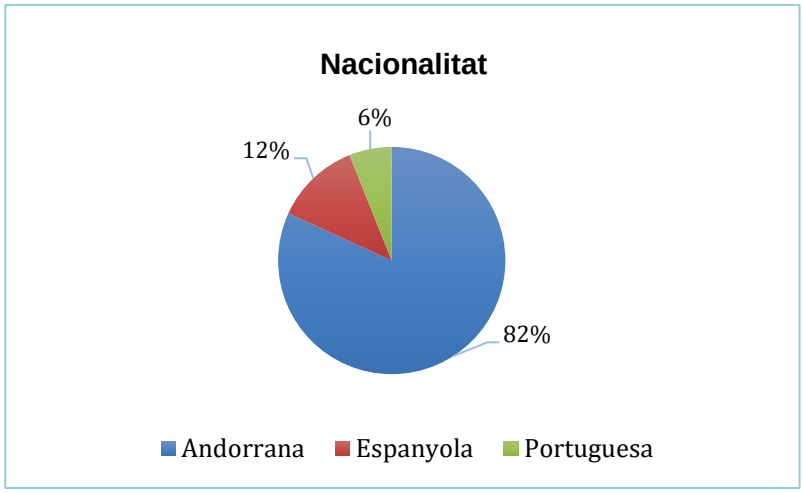
Els infants entre els 0 i 3 anys que es troben sota mesura d'acolliment familiar en família extensa només representa un 6%, i, pel que fa als grups d'edat 4-10 anys i 11-15 anys, els percentatges son del 24 i 30%, respectivament.

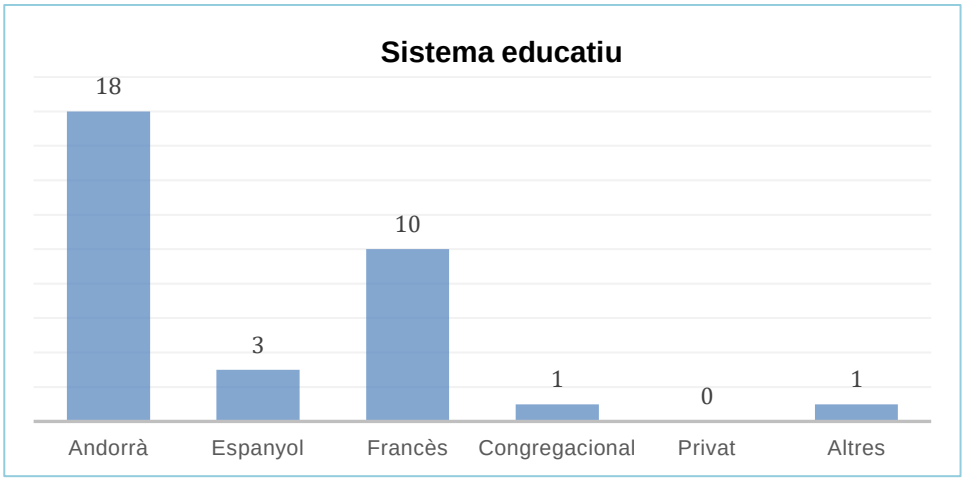

Respecte al paràmetre de si els infants o adolescents acollits en família extensa presenten un grau de menyscabament, aquesta dada no és tant significativa com en el cas dels acolliments familiars en família aliena. Dels infants i adolescents acollits, 7 d'ells sí que presenta un grau de menyscabament.

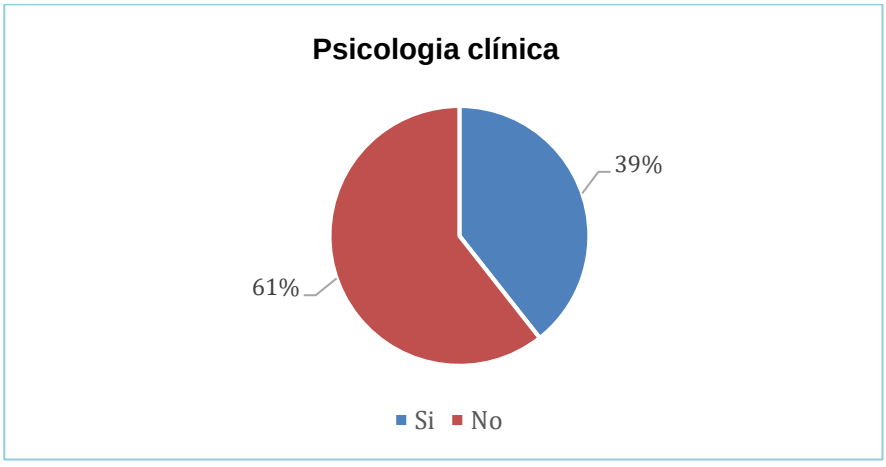

Respecte la nacionalitat dels infants i adolescents acollits en família extensa, destaca que el 85 % d'aquests, són de nacionalitat andorrana. Pel que fa al sistema educatiu, cal dir que més de la meitat estan escolaritzats al sistema andorrà.

I, per últim, destaca que el 39% dels menors requereixen de seguiment psicològic per comprendre i acceptar la seva història de vida.

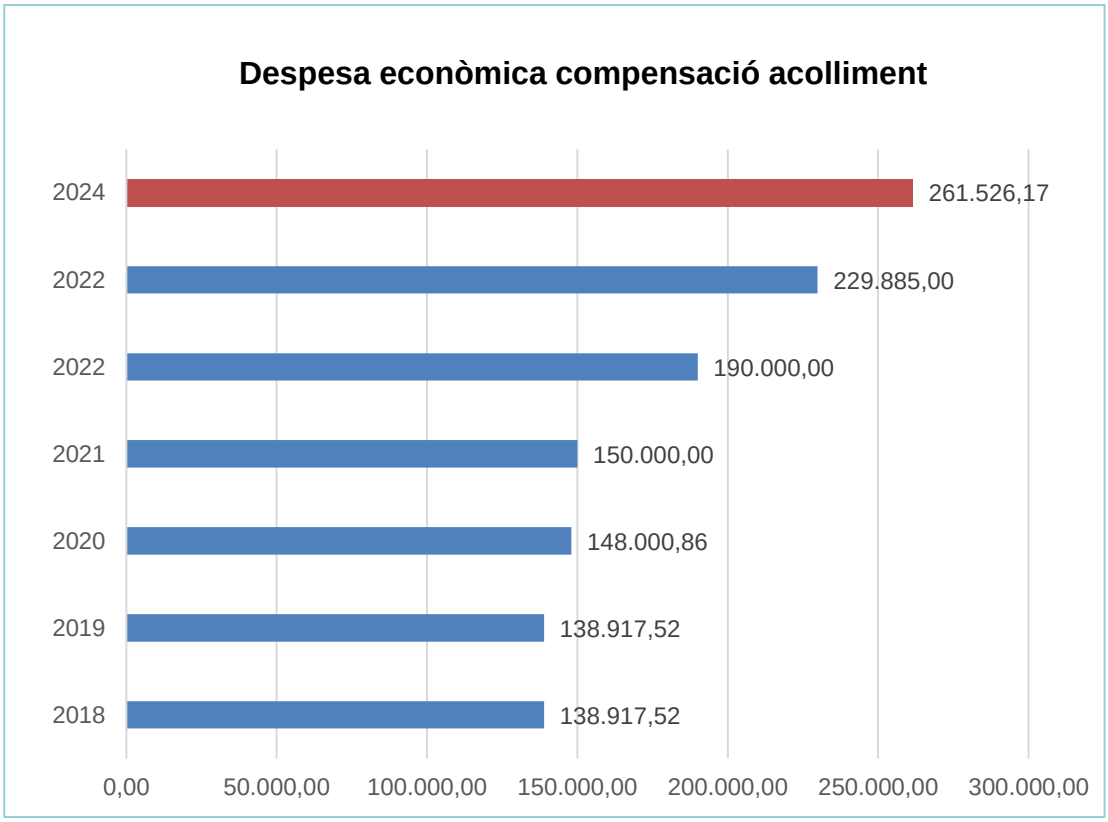

c) Pressupost i despesa dels acolliments

La despesa total que s'ha generat durant el 2024 ha estat de 261.526,17 euros, incrementant-se un 13,76% respecte el 2023. Cal dir que, l'augment del 2022 al 2023, va ser similar, representant aquest un 17%, per tant s'observa un creixement que s'està desaccelerant, en comparació amb els anys anteriors. Cal tenir en compte que enguany hi ha hagut menys acolliments, aspecte que pot ser explicatiu de l'augment més desaccelerat.

Cal destacar que, l'any 2023 es van augmentar les quantitats relatives a la compensació econòmica per acollir, fixant-se en un 50% del LECS per l'acolliment d'un infant, incrementant-se en un 20% en el cas que l'infant acollit sigui un adolescent. Després, en qualsevol de les dues circumstàncies, aquest percentatge s'augmenta un 20% si l'infant o l'adolescent acollit té la condició de persona amb discapacitat. A partir del segon infant o adolescent acollit, l'increment és d'un 30% indistintament.

Aquestes quantitats no s'havien actualitzat des de l'any 1994 i era necessària aquesta revisió. Aquesta modificació s'ha aprovat al Decret 345/2023, del 21 de juny del 2023, de modificació del Reglament del Servei d'Acolliment Familiar, del 4-4-91.

d) Professionals adscrits al servei

El 2024 el servei encara ha tingut el psicòleg de baixa laboral i aquesta intervenció ha estat coberta per la psicòloga forense. Per tant, el servei ha comptat amb una professional i una psicòloga que donava suport.

III.- Servei de Trobada Familiar

Justificació

El Servei de Trobada Familiar és un servei tècnic de caràcter social, públic i gratuït, que ofereix un espai neutral, adequat, segur i temporal, quan no hi ha una altra solució alternativa, destinat a atendre i prevenir, mitjançant professionals qualificats, la conflictivitat que sorgeix en les relacions familiars i, especialment, en el compliment del règim de visites dels infants i adolescents establert en els processos de separació o divorci dels progenitors i en els processos d'adopció o modificació de mesures paternofilials i maternofilials, així com en els supòsits d'acolliment familiar o d'exercici de la tutela per part de l'Administració. L'accés i el règim de visites s'efectuen en els termes que determini l'autoritat judicial competent.

El Servei de Trobada Familiar es regula pel Reglament regulador de data 28 de febrer de 2018.

Objectius

Els objectius de l'STF són els següents:

1. Generals:

- Garantir el dret de l'infant o l'adolescent de mantenir, de manera regular, relacions personals i un contacte directe amb els seus progenitors, tutors, familiars, cuidadors o altres persones properes, tret que això sigui contrari al seu interès superior.

- Facilitar un espai neutral, adequat, segur i temporal als infants i als adolescents durant el règim de visites establert per l'autoritat judicial competent amb les seus progenitors, tutors, familiars, cuidadors o altres persones properes.

- Afavorir un entorn de protecció que eviti la presència de la conflictivitat familiar durant les visites.

2. Específics:

- Facilitar i afavorir els acords referents a l'atenció, el règim de visites, els contactes dels progenitors, familiars o altres persones amb dret de visita amb els infants i adolescents, afavorint la resolució dels problemes i el compliment de la seva responsabilitat familiar.

- Millorar la capacitat dels progenitors, familiars o altres persones per resoldre els conflictes amb els infants o adolescents en un futur.

- Ajudar a millorar les relacions familiars i les habilitats parentals en relació amb la criança dels infants i adolescents.
- Garantir que el compliment del règim de visites no suposi una amenaça per a la seguretat i el benestar dels infants i adolescents o dels progenitors, els familiars o altres persones amb dret de visita.

- Afavorir el manteniment de la relació amb el progenitor no custodi, amb la seva família extensa o amb altres persones properes, sempre que no sigui perjudicial per a l'infant o l'adolescent.

- Recopilar informació fidedigna respecte de les actituds i aptitud parentals que ajudi a millorar el coneixement del cas i a elaborar propostes en benefici dels drets de l'infant o adolescent.

- Facilitar un lloc adequat per dur a termes les visites en cas de conflictes o de dificultats d'espais adequats.

Destinataris

Els infants i els adolescents, els progenitors, familiars i altres persones que determini l'autoritat judicial en la resolució corresponent.

La resolució judicial es pot referir a alguna de les situacions següents:

- Quan els progenitors, familiars i altres persones amb dret de visita presentin alguna característica o circumstància personal de risc per als infants i adolescents que aconselli la supervisió de les trobades.

- Quan el progenitor, els familiar o qualsevol altra persona amb dret de visita, per circumstàncies personals, de residència o d'altres, no disposi de l'entorn adequat per dur a terme les visites.

- Quan els infants i els adolescents mostren una disposició negativa o un fort rebuig a relacionar-se amb el progenitor, familiar o qualsevol altra persona amb dret de visita, de manera que resultat impossible mantenir les visites amb normalitat.

- Quan els infants i els adolescents resideixen amb un progenitor, familiar o cuidador que s'oposa a lliurar-los o que no afavoreix les trobades amb l'altre progenitor, familiar o qualsevol altra persona amb dret de visita.

- Quan durant les visites es produeixin situacions de violència a causa de la conflictivitat entre els membres de la família i els infants i els adolescents.

- Quan els infants i els adolescents estan sola la guarda de dones en situació de violència de gènere o domèstica, i s'hagi acordat una prohibició d'entrar en contacte amb l'agressor o s'hagi disposat una ordre d'allunyament, una ordre de protecció o qualsevol altra mesura de protecció de la dona.

- Quan els infants i els adolescents pateixin les conseqüències derivades de la violència viscuda a la llar i els seus progenitors estiguin en procés o en situació de separació o divorci legal o de fet.

- Quan els infants i els adolescents estiguin subjectes a una mesura de protecció decidida per l'autoritat judicial competent i hagin de mantenir contactes amb els seus progenitors, familiars o qualsevol altra persona amb dret de visita.

Dades estadístiques del servei

a) Nombre d'infants i adolescents atesos. Origen i finalització

Novament aquest any seguim amb la metodologia que vam iniciar fa un parell d'anys de recollir les dades dels infants i els adolescents de forma individual. El motiu d'aquest canvi, es donar arrel de trobar-nos que dins un mateix context familiar cada individu disposa d'unes especificitats que fan que s'hagin de contemplar de manera individualitzada per tractar-ho amb la seva totalitat.

Situacions que durant aquest temps de funcionament del servei ens hem trobat:

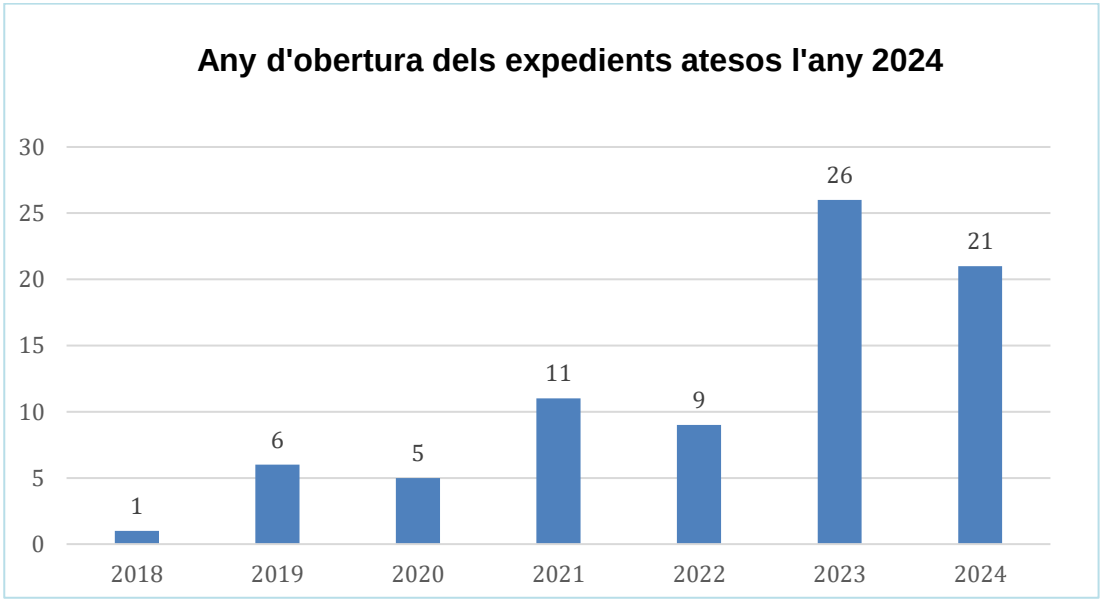
1. Germans que comparteixen un dels dos progenitors, la qual cosa implica que cada germà tingui un règim de visites diferent.
2. La diferència d'edat entre germans (ex. que un dels germans assoleixi la majoria d'edat, que un dels germans finalitzi el seu procés).
3. Les necessitats de cada infant i adolescent (ex. ingrés a un centre terapèutic).

Com es pot observar al següent gràfic, durant l'any 2024 s'han atès un total de **79 infants i adolescents al Servei de Trobada Familiar.** Dels 79 infants i adolescents atesos, **21 ho han estat per primer cop el 2024** i els altres són casos de prevalença d'altres anys.

Del 79 infants i adolescents atesos durant l'any 2024, 1 correspon a un cas iniciat l'any 2018, 6 casos iniciats l'any 2019, 5 casos iniciats l'any 2020, 11 casos iniciats l'any 2021, 9 seguiments de l'any 2022, 26 seguiments de l'any 2023.

El temps d'intervenció prevista per reglament amb els casos és d'entre 18 i 24 mesos, però la realitat és que hi ha casos que per les seves característiques estan utilitzant més temps, tant és així que hi ha infants i adolescents que estan amb nosaltres des del primer any d'obertura del servei. Aquest fet s'ha de tenir en compte i s'ha de valorar la viabilitat que té aquesta temporalitat més extensa pel bon funcionament en la dinàmica familiar.

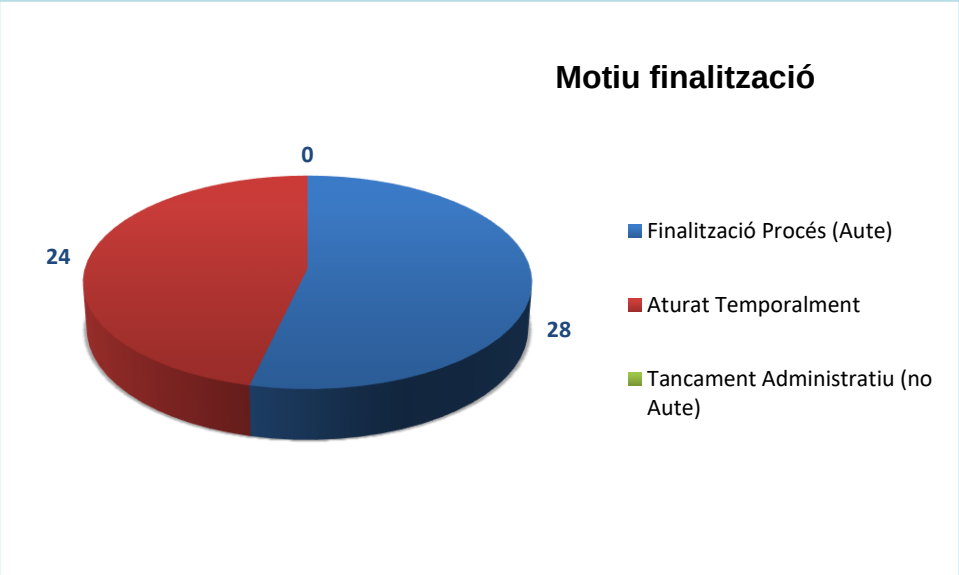
A continuació es pot veure el detall per anys.

La finalització del servei de l'STF es produeix per resolució de l'autoritat judicial competent, d'ofici o a proposta de l'equip tècnic.

Aquest any 2024 un total de 52 infants i adolescents han finalitzat el seu procés al STF. D'aquests, 28 han finalitzat el procés amb una resolució judicial i els 24 restants s'han aturat temporalment a l'espera de poder-se iniciar o finalitzar definitivament la intervenció.

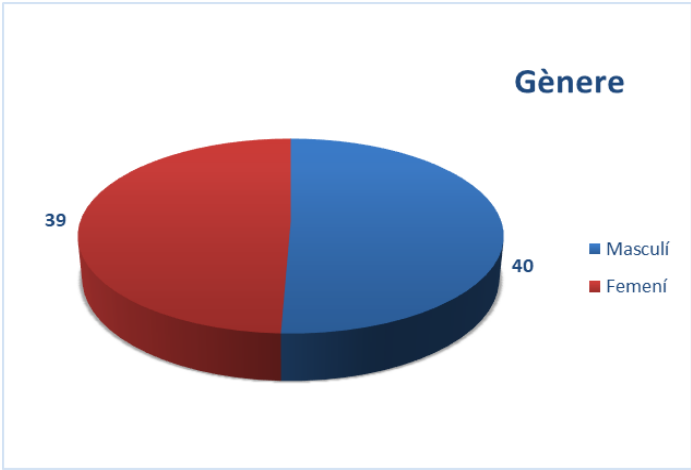
Aquestes dades són útils per identificar aquells punts que s'han de seguir treballant amb la Batllia i establir unes línies de treball més optimes.

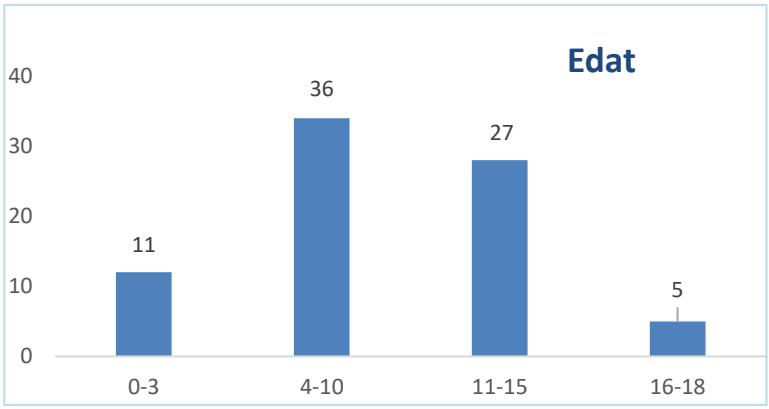

b) Característiques dels infants i adolescents atesos

Gènere i Edat

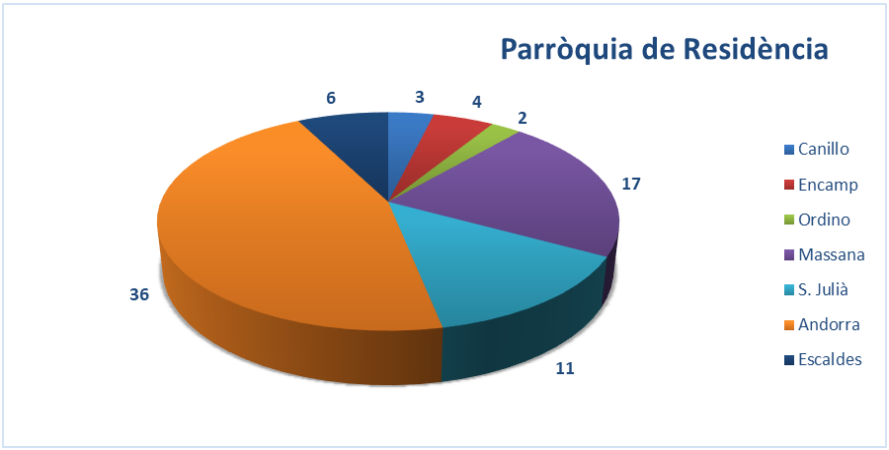
El nombre total d'infants i adolescents atesos i ateses al Servei de Trobada Familiar ha estat de 79. D'aquests, 39 han estat de gènere femení i 40 de gènere masculí. Respecte a l'edat dels infants i adolescents, s'observa que la majoria de la població atesa es troba en la franja de 4 a 10 anys i que la franja més reduïda és la de 16 a 18 anys.

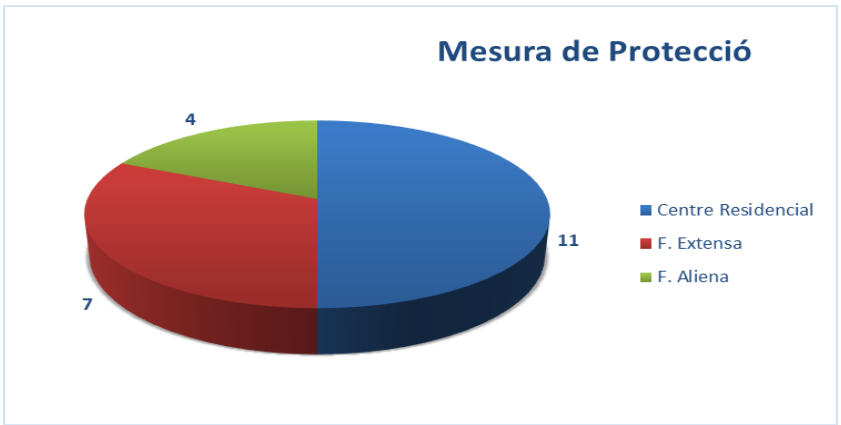
Parròquia de residència

En el següent gràfic, s'observa la procedència dels infants. El nombre més elevat de menors procedeix de la parròquia d'Andorra la Vella, fet que coincideix amb la parròquia amb més població.

Mesura de protecció

Del total d'infants i adolescents atesos al Servei de Trobada Familiar, 22 es troben sota la tutela del ministeri encarregat dels afers socials i sota una mesura de protecció. Tal i com s'observa al gràfic, 7 estan acollits per família extensa, 4 acollits en família aliena i 11 al Centre Residencial d'Acció Educativa.

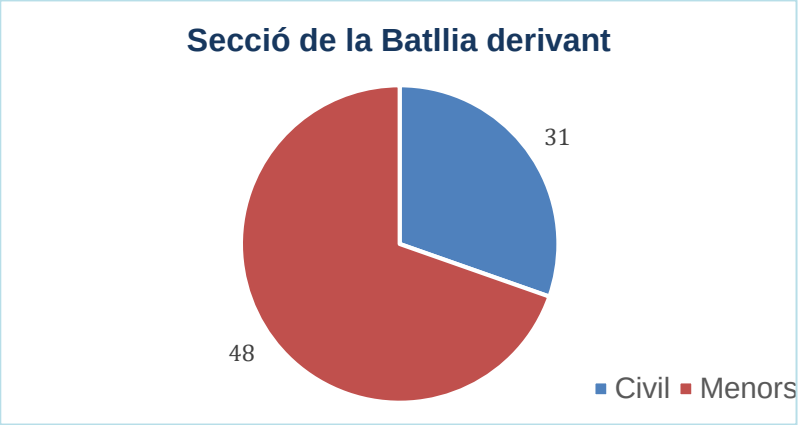
c) Característiques dels expedients

Derivació

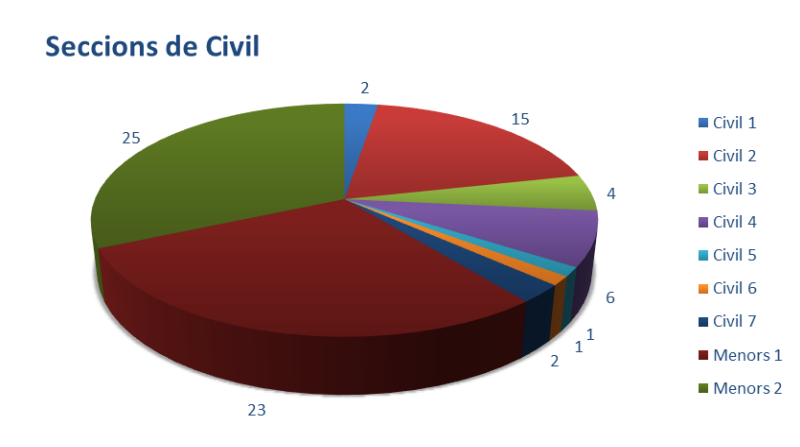
L'accés al Servei de Trobada Familiar es fa mitjançant una resolució judicial, la qual és notificada directament al servei.

De tots els infants i adolescents atesos al STF i que es troben actius actualment, la secció de Civil ha realitzat un total de 31 derivacions, sent la secció de Menors qui executa més derivacions al servei amb un total de 48.

Cal tenir en compte que la totalitat de les resolucions judicials que provenen del batlle competent de la jurisdicció de menors han estat efectuades en base a una proposta tècnica Servei Especialitzat d'Atenció a la Infància i a l'Adolescència (SEAIA), els tècnics del qual tenen molt present aquest recurs i valoren positivament la intervenció que es duu a terme des del STF. Altrament, aquest servei atén situacions de risc greu i desemparament i, per tant, poden donar-se moltes situacions que requereixin de la necessitat d'efectuar les visites amb infants i adolescents de forma protegida.

Si fem una mirada amb més detall de les derivacions realitzades al STF per les diferents seccions de la batllia, podem observar tal i com s'ha comentat anteriorment que les dos seccions de menors són els majors derivadors de casos, Menors 1 un total de 23 casos, Menors 2 un total de 25 casos, pel que fa a les seccions de civil podem destacar que Civil 2 ha derivat un total de 15 casos, sent el Civil 4 el que el precedeix, la resta tenen un nombre inferiors de derivacions.

Els motius de derivació pels quals s'ha sol·licitat la intervenció del servei han estat varis. Destaca la intervenció del servei en les situacions de violència de gènere (27%, 21 casos) respecte els quals hi havia un total de 16 casos que tenien un ordre d'allunyament del progenitor cap a la progenitora. Després com a segon motiu més utilitzat, és en les situacions en que hi ha establerta una mesura de protecció prop de l'infant i adolescent.

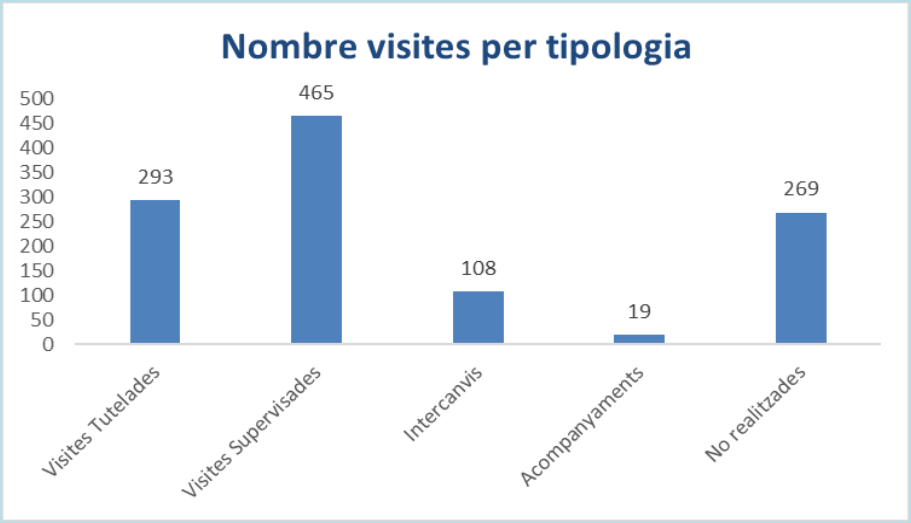
Motius de derivació al servei	Núm. casos	%
1. Característiques i circumstàncies personals dels progenitors.	12	15%
2. No disposar d'espai adequat per dur a terme les visites o residir fora del país.	0	0%
3. Infants i Adolescents que durant molt de temps no han establert contacte amb el progenitor/a no custodi.	7	9%
4. Disposició negativa o un fort rebuig a relacionar-se per part de l'infant o l'adolescent amb el progenitor/a no custodi.	3	4%
5. Progenitor/a custodi que no afavoreix les trobades amb l'altre progenitor/a.	0	0%
6. Situacions de violència i/o negligència cap als infants i adolescent i el progenitor/a custodi.	9	11%
7. Situacions de violència de gènere.	21	27%
8. Relació conflictiva entre progenitors.	10	13%
9. Mesura de protecció cap als infants i adolescents.	17	21%

Tipologia de les visites

Les visites s'estructuren en funció del tipus prescrit per la resolució judicial i poden ser d'estada (tutelades o supervisades), d'intercanvi o d'acompanyament. La gran majoria de visites que es realitzen al servei, són en la modalitat d'estada supervisada.

Durant aquest any 2024 s'han realitzat un total de 293 visites tutelades, 465 visites supervisades, 19 acompanyaments, 108 intercanvis i 269 visites no realitzades.

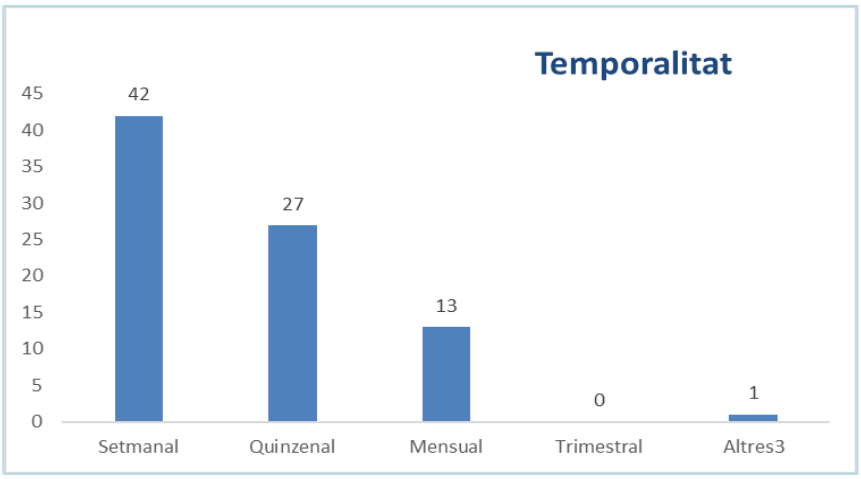
En l'ítem visites no realitzades s'inclouen entre altres les següents casuístiques: els dies de visita que cauen en festiu i el servei roman tancat, els dies que les famílies resten de vacances, ja sigui la part custòdia com la no custòdia, si és per motius laborals d'alguna de les parts, motius sense cap tipus de justificació i un apartat d'altres en el qual s'inclou diferents aspectes com poden ser empresonaments d'algun dels progenitors/es, progenitors/es que han abandonat el procés i no compleixen amb el règim de visites però no es disposa de cap ordre per finalitzar la intervenció, així com altres motius.

Periodicitat de les visites

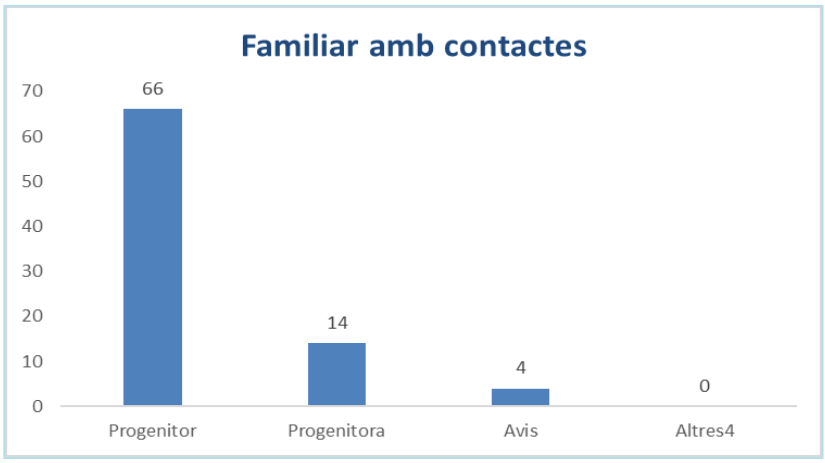
La periodicitat en què s'han de realitzar les visites al STF també ha de venir establerta en la resolució judicial.

Tal com s'observa en el gràfic, aquest any hi ha hagut un augment en les visites setmanals en comparació a la resta de temporalitats

Familiars amb dret a visita

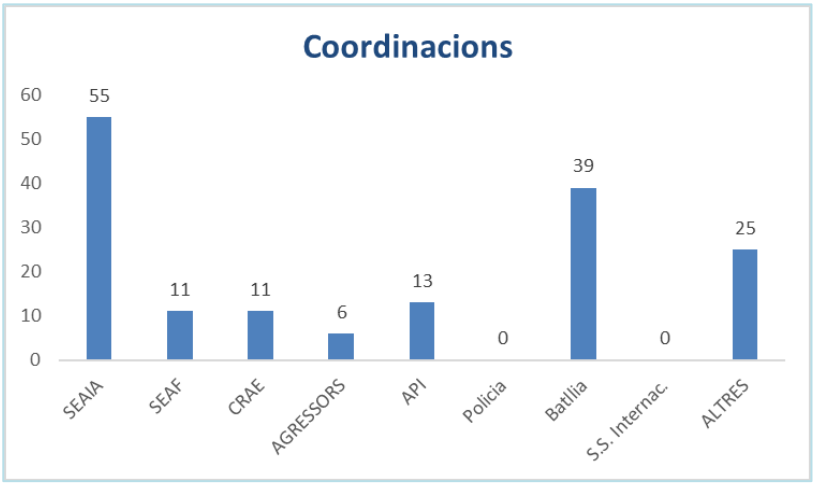
Dels casos atesos al STF durant aquest període s'observa que qui té restringit el contacte amb les filles i fills i ha de realitzar un treball de millora a nivell relacional són en major nombre els progenitors, però aquest any destaca més la quantitat de progenitors que tenen la restricció dels contactes amb els seus fills.

Dades respecte les tasques efectuades pel servei

a) Coordinacions amb els diferents serveis intervinents

Els serveis amb els quals realitza coordinacions el Servei de Trobada Familiar són en primer lloc el Servei Especialitzat de Protecció a la Infància (d'ara endavant SEAI); en segon lloc, la pròpia Batllia, per tal de realitzar el seguiment evolutiu del cas; en tercer lloc l'ítem d'Altres, el qual inclou serveis externs als de l'Administració, ja poden ser psicòlegs privats, advocats, el Servei d'Atenció Primària, el servei de la UCA i el servei de SM.

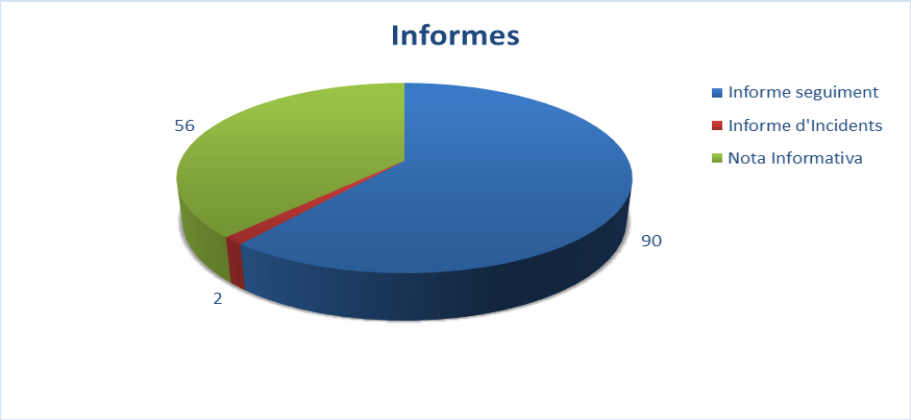
El SEAIA és un bon coneixedor del recurs i, per tant, un dels principals derivadors al STF a través de la Batllia. Tots els casos que deriva la secció de Menors estan en seguiment pel SEAI. Per aquest motiu, és molt important que hi hagi bona comunicació entre els dos serveis de manera que es pugui realitzar un bon seguiment del cas i donar unes pautes i indicacions a la família que vagin en la mateixa línia d'intervenció.

En quant a les coordinacions que realitza el STF amb la Batllia, aquestes són majoritàriament per clarificar la situació del cas (per manca de documentació, per resoldre dubtes del funcionament del servei, per complementar informació del cas i així poder agilitzar la intervenció). En un futur esperem que la coordinació entre els dos serveis pugui ser més fluida i així disposar d'una major col·laboració entre els dos pel benefici de tots els infants i adolescents i les famílies d'origen.

En el cas dels expedients compartits amb altres serveis externs, podem dir que és molt enriquidor que totes les parts que intervenen en el cas siguin coneixedores de l'evolució que fan els membres de la família, per tal de realitzar una intervenció més acurada a les necessitats familiars.

b) Informes realitzats

Aquest any 2024 s'han elaborat un total de 148 informes, 90 d'aquest han estat informes de seguiment en els quals es fa una descripció de l'evolució de les visites, 2 han estat informes d'incidències greus que han requerit de fer una notificació urgent a la Batllia i finalment 56 han estat notes informatives per traslladar informació a la Batllia relativa al cas sense entrar a valorar l'evolució de les visites.

c) Professionals adscrits al servei

El Servei de Trobada Familiar compta amb una cap de servei i una tècnica d'atenció social a ple temps (40 hores) i després tres tècnics/ques que compaginen la tasca al servei amb altres serveis de l'àrea. Al final del 2024, el psicòleg que treballava al servei, va deixar aquesta plaça per ocupar-ne una altra i es va poder cobrir amb una tècnica a ple temps.

5. ALTRES PROGRAMES I SERVEIS

I. Psicologia Forense

Introducció

La figura del psicòleg forense va estar creada durant l'any 2018, amb l'objectiu de realitzar els informes pericials psicològics de les possibles víctimes d'abús sexual o de maltractament infantil agut. Aquesta creació ha estat per donar resposta al compliment de la disposició final segona de la Llei 6/2014 de serveis socials i sociosanitaris, on es recull el Programa de detecció, notificació i actuació en casos de violència, abús sexual i situacions de risc envers els infants. Així com la Llei 14/2019, del 15 de febrer, qualificada dels drets de la infància i l'adolescència, on es recull la protecció dels infants i dels adolescents contra qualsevol tipus de maltractament. Aquest professional està adscrit a l'Àrea d'Atenció a la Infància i l'Adolescència del Ministeri d'Afers Socials, Joventut i Igualtat.

Les funcions que es duen a terme mitjançant el psicòleg forense són:

- Realització d'entrevistes per determinar els fets denunciats, el possible agressor, la seva temporalitat i/o altres elements que es considerin d'important rellevància.
- Elaboració i lliurament dels informes pericials sol·licitats per la Batllia d'Andorra.
- Prova preconstituïda.
- Enregistrament de les declaracions de les víctimes.
- Aplicar la psicometria que es consideri escaient en cada cas.
- En el cas que fos necessari realitzar més declaracions, seria convenient que es fessin per aquesta professional.
- Col·laboració, coordinació i/o assessorament amb qualsevol professional que estigui implicat en el procés judicial.
- Participació en totes aquelles accions que tinguin per objectiu la promoció d'actuacions preventives i d'actuacions que intervenen en el procés judicial prop de menors.

Cal destacar que les funcions del psicòleg forense estan compartides amb les funcions de psicòleg del Servei Especialitzat d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (SEAIA).

Característiques

Actualment els informes pericials es realitzen per part de dos professionals amb formació especialitzada i experiència en el tema, els quals comparteixen aquestes tasques amb altres funcions, que es detallen a continuació. Un dels psicòlegs forenses ja no treballa al Ministeri d'Afers Socials, sinó que depèn d'una altra secretaria d'Estat del Govern d'Andorra i realitza la col·laboració amb el nostre departament, quan és necessari.

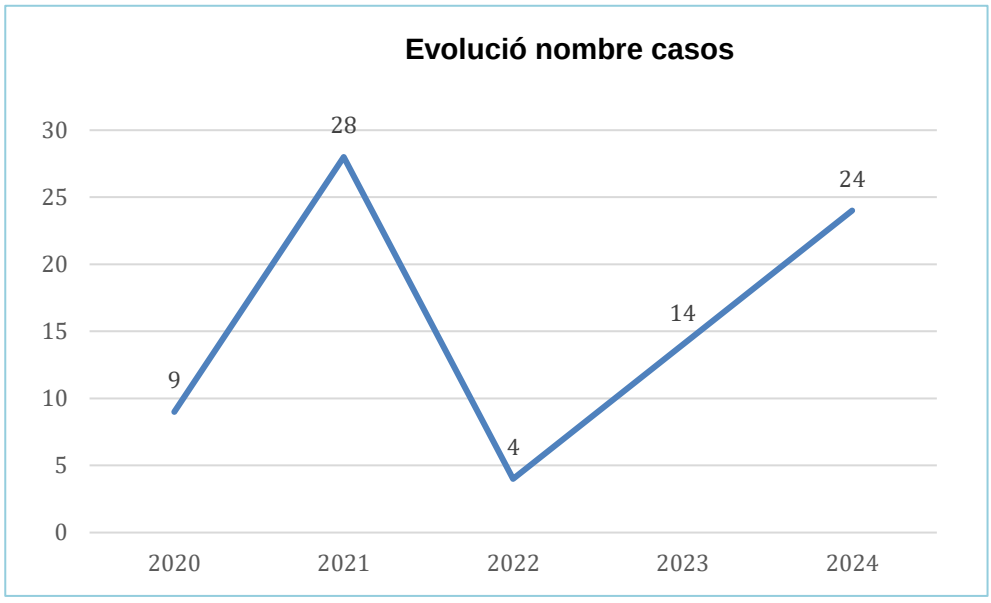
Pel que fa a la psicòloga forense adscrita a l'Àrea, enguany i per motiu d'una baixa laboral de llarga durada del psicòleg del Servei Especialitzat d'Acolliments Familiars (SEAF), està efectuant també aquestes funcions.

La totalitat dels informes pericials es realitzen a petició expressa de l'Hble. Batlle, en base a una denúncia en la que la víctima o algun representant legal exposa una situació d'abús sexual o maltractament físic agut, ja sigui intrafamiliar o extrafamiliar. Les persones que s'avaluen són menors d'edat amb sospita fonamentada d'haver patit alguna situació de les abans esmentades.

Dades estadístiques

a) Dades generals

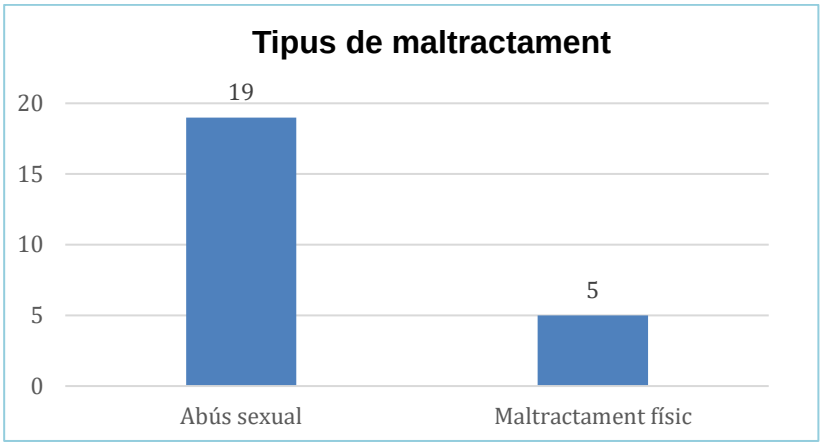
Durant l'any 2024, s'han realitzat 24 intervencions, 10 més que l'any anterior. Per l'observació del gràfic, es pot constatar que es dona un augment dels casos progressivament.

b) Dades respecte la intervenció realitzada

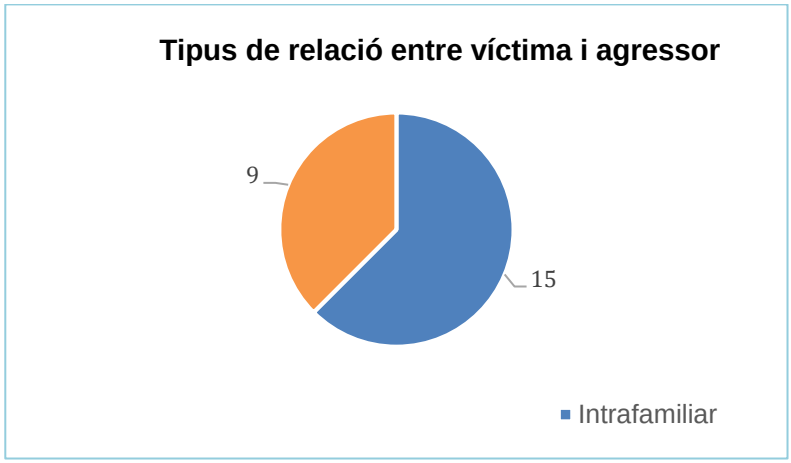
Tipus de maltractament infantil atès

Durant aquest any s'han realitzat 19 valoracions d'abús sexual infantil i 5 valoracions de maltractament físic agut.

Tipus de relació amb el presumpte agressor

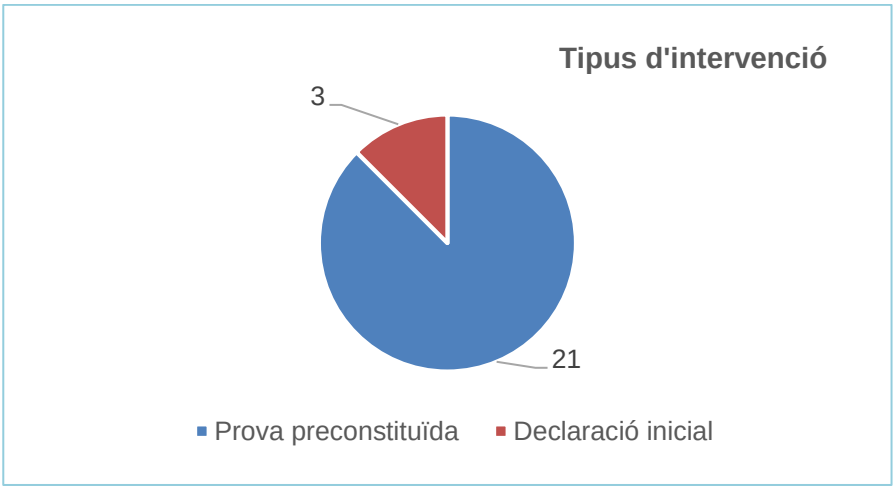
Pel que fa al tipus de relació mantinguda entre el presumpte agressor i la víctima, s'ha atès 15 situacions intrafamiliars i 9 extrafamiliars.

Tipus d'intervenció efectuada

En relació a la tipologia d'exploració que s'ha realitzat, 21 han estat constitutives de proves preconstituïdes i 3 han estat declaracions, en ambdós casos s'ha realitzat la valoració i l'informe pericial pertinent. Enguany, per tant, les dades en relació a aquest tipus d'intervenció han variat considerablement, per quant, fins l'any 2024, es realitzaven nombroses declaracions i exploracions inicials per davant de la realització de les proves preconstituïdes. Per tant, el 2024 es va sol·licitar la prova preconstituïda en un 87% dels casos enfront al 21 % de l'any 2023.

Totes les demandes rebudes han estat a petició en el marc de la intervenció dels Batlles instructors o bé del Batlle en funcions de guàrdia.

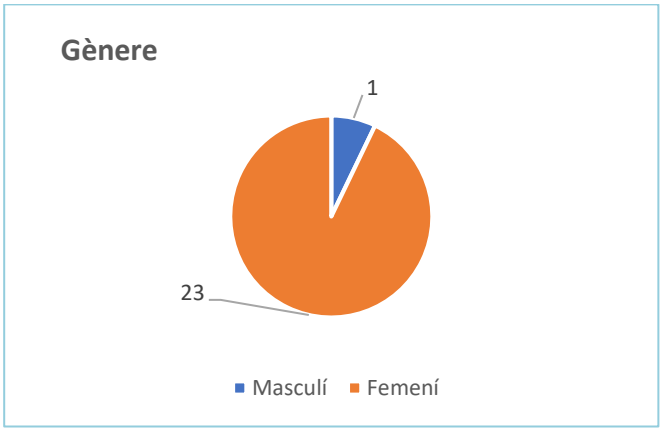

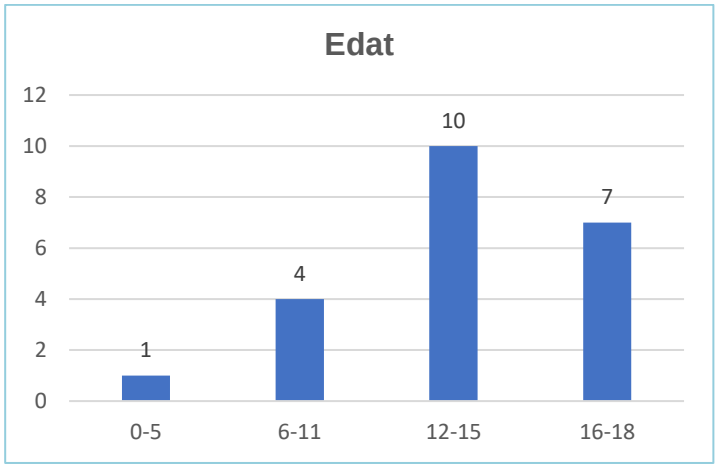
c) Dades sociodemogràfiques

A continuació s'exposen les dades sociodemogràfiques rellevants dels menors atesos pel servei durant l'any 2024:

Gènere i edat

Dels 24 menors atesos durant aquest any, 1 és de gènere masculí i 23 de gènere femení. Pel que fa a l'edat, s'ha realitzat el peritatge a 1 infant de 5 anys, 4 infants de 6 a 11 anys, 10 adolescents d'edats compreses entre 12 i 15 anys i 7 adolescents amb edats compreses entre els 16 anys i la majoria d'edat.

d) Professionals adscrits al servei

Enguany encara no es pot disposar d'un nou professional de psicologia forense tot i que el procés de cobertura de la plaça de l'edicte està en actiu i es preveu que es pugui resoldre el 2025.

II. Programa UNITS

Introducció

La Llei 14/2019, del 15 de febrer, qualificada dels drets dels infants i els adolescents, i els objectius estipulats en el Pla d'Acció del Govern d'Andorra 2020-2023, Horitzó 23(H_{23}), estableix que és necessari un projecte amb l'objectiu de prevenir i actuar davant d'infants i adolescents que pateixen situacions de risc social.

El projecte UNITS té l'objectiu de potenciar la detecció i notificació de situacions de risc que afectin els infants de les escoles bressol i les escoles de maternal i primera ensenyança, mitjançant accions preventives i actuacions coordinades entre els professionals de l'àmbit educatiu i els de l'àmbit social (amb l'Àrea d'Atenció a les Persones i les Famílies i l'Àrea d'Atenció a la Infància i l'Adolescència).

En el cas de l'àmbit educatiu, el projecte es centra en els recursos que atenen a menors de 0 a 12 anys degut a la vessant preventiva d'aquest, però també perquè resulta ser el grup diana més complex a l'hora de valorar, atès que mostra més dificultats d'expressió, a diferència dels adolescents, i requereix d'una visió més professional i especialitzada. Finalment, destacar que en la major part dels centres que imparteixen segona ensenyança al Principat, gaudeixen d'una figura social que realitza el suport en els casos d'adolescents en situacions de risc.

El present projecte es basa en una sèrie de mancances detectades a les quals cal fer-hi front, potenciant la coordinació constant entre l'àmbit educatiu i social, podent arribar a formar als professionals del primer àmbit i acompanyar-los per detectar i actuar davant situacions en que un menor es trobi en risc evitant que la seva situació es deteriori, i rebent el suport necessari una vegada s'activa el protocol PAI o PAS.

Per altra banda, Serveis Socials ha de promoure un procediment àgil i eficaç per tal d'intervenir amb les famílies una vegada s'hagi activat el protocol, per evitar la cronificació de la situació de risc detectada i l'agreujament d'aquesta.

Així mateix, mantenir el contacte directe entre els dos àmbits, per tal de transmetre en tot moment aquella informació necessària pels centres educatius o les escoles bressol, i mantenint un treball en xarxa que permeti també, derivar i activar els recursos adients a la situació de l'infant i la seva família.

Per tot l'exposat, es pretén promoure una intervenció més acurada i adaptada a les necessitats dels infants i adolescents, des d'una perspectiva especialitzada en la protecció a la infància.

El Programa UNITS disposa d'una educadora social per a realitzar el seguiment i assessorament als centres educatius així com a les escoles bressol.

Destinataris

Els destinataris del servei són els menors de 0 a 12 anys residents al Principat d'Andorra que pateixen una situació de risc i els centres educatius de maternal i primera ensenyança i les escoles bressol.

Objectius

1) Fomentar un treball conjunt entre les escoles bressol i els centres educatius de maternal i primària amb els serveis que atenen els infants i adolescents en risc del Departament d'Afers Socials i Joventut:

    a. Establir una figura de coordinació entre els professionals de les escoles bressol i centres educatius de maternal i primària, amb els serveis que atenen infància en risc del Departament d'Afers Socials i Joventut, promovent el treball en xarxa.
    b. Informar dels recursos adequats a la situació de risc social detectada.
    c. Traslladar la informació rellevant de l'infant als responsables de l'àmbit educatiu i de l'àmbit social.
    d. Promoure la formació en els professionals de l'àmbit educatiu referent als indicadors de risc social.

2) Afavorir una detecció i actuació precoç vers infants vulnerables que pateixen situacions de risc social:

    a. Donar suport als responsables de les escoles bressol, els centres educatius i als mestres i monitors, en la detecció dels indicadors de risc social dels infants.
    b. Acompanyar als referents educatius dels infants en circumstàncies que s'hagi detectat una situació de risc social i s'hagi d'activar un protocol de l'àmbit social.
    c. Fomentar la detecció precoç per tal d'evitar la deterioració de les situacions de risc dels menors.

3) Promoure una actuació social àgil en l'avaluació de la situació de risc social de l'infant

    a. Determinar els indicadors de risc social i la intervenció que s'haurà de dur a terme per a reconduir-ho.
    b. Establir i donar compliment als terminis del protocol.

Avaluació del Programa any 2024

Des de l'any 2023 el programa UNITS ofereix acompanyament a tots els centres educatius d'Andorra, realitzant **reunions trimestrals** amb els diferents equips educatius de les següents escoles i centres formatius:

Sistema educatiu andorrà

- Escola Andorrana de Primera Ensenyança de Canillo
- Escola Andorrana de Primera Ensenyança d'Encamp
- Escola Andorrana de Segona Ensenyança d'Encamp
- Escola Andorrana de Primera Ensenyança del Pas de la casa
- Escola Andorrana de Primera Ensenyança d'Ordino
- Escola Andorrana de Segona Ensenyança d'Ordino

- Escola Andorrana de Primera Ensenyança de la Massana
- Escola Andorrana de Primera Ensenyança d'Andorra la Vella
- Escola Andorrana de Segona Ensenyança d'Andorra la Vella
- Escola Andorrana de Primera Ensenyança de Sant Julià de Lòria
- Escola Andorrana de Primera Ensenyança d'Escaldes-Engordany
- Escola Andorrana de Batxillerat
- Formació Professional d'Aixovall
- Formació Professional de la Massana

Sistema educatiu francès

- Escola Francesa de Primera Ensenyança de Canillo
- Escola Francesa de Primera Ensenyança d'Encamp
- Escola Francesa de Primera Ensenyança del Pas de la casa
- Escola Francesa de Primera Ensenyança d'Ordino
- Escola Francesa de Primera Ensenyança de la Massana
- Escola Francesa de Maternal d'Andorra la Vella
- Escola Francesa de Primera Ensenyança d'Andorra la Vella
- Escola Francesa de Primera Ensenyança de Santa Coloma
- Escola Francesa de Primera Ensenyança de Sant Julià de Lòria
- Escola Francesa de Primera Ensenyança d'Escaldes-Engordany
- Escola Francesa de Maternal d'Escaldes-Engordany
- Lycée Comte de Foix

Sistema educatiu espanyol

- Col·legi Maria Moliner
- Institut Espanyol Maria Moliner
- Col·legi Mare Janer
- Col·legi Sant Ermengol
- Col·legi Sagrada Família

Referent a l'acompanyament efectuat a l'escola Agora Andorra International School i The British College of Andorra es realitza una intervenció a demanda dels propis centres. Aquests són coneixedors del projecte i mantenen contacte directe amb la professional referent d'UNITS sempre que ho consideren.

En aquestes reunions trimestrals es tracten tres aspectes. Per una banda es realitza un registre actualitzat dels menors que reben seguiment per part de les educadores socials de l'Àrea d'Atenció a les Persones i les Famílies o pel SEAIA, juntament amb la referent que li correspon i el servei al qual pertany aquesta. També es treballen les dificultats que puguin sorgir entre les escoles i els centres formatius amb els dos serveis del ministeri d'Afers Socials que atenen la infància i l'adolescència en risc, per tal de trobar solucions que puguin afavorir la intervenció amb el nucli familiar. Per últim, es tracten les situacions que generen dubte per part dels centres educatius decidint quin protocol o recurs cal activar per tal de donar resposta a les necessitats d'aquell menor.

Professionals adscrits al Programa

UNITS disposa d'una educadora social que està compartida amb el SEAIA per a realitzar el seguiment i assessorament als centres educatius i escoles bressol del Principat.

6. ACCIONS DESENVOLUPADES DURANT L'ANY

Projecte de prevenció de l'abús sexual en l'esport en col·laboració amb la Secretaria d'Estat d'Esports

L'AAIA del Ministeri d'Afers Socials i Funció Pública i la Secretaria d'Estat d'Esports inicien l'any 2018 un projecte de prevenció de l'abús sexual infantil arran de la campanya del Consell d'Europa "Start to talk", que fomenta implementar accions en aquest àmbit entre els poders públics i el moviment esportiu.

Des d'aquell moment, s'han efectuat diverses accions ja sigui conferències i formacions periòdiques a entitats esportives i diferents actors del món de l'esport, amb l'objectiu d'adquirir eines per prevenir l'abús sexual infantil en l'àmbit esportiu.

Enguany, s'ha finalitzat l'elaboració del Protocol de protecció d'infants i adolescents davant la violència en l'àmbit esportiu que esperem que s'aprovi durant el 2025.

Participació al Comitè de Lanzarote (Comitè de les Parts del Conveni del Consell d'Europa sobre la protecció dels infants contra l'explotació i l'abús sexual)

Enguany, la psicòloga forense de l'AAIA ha continuat participant al Comitè de Lanzarote. Durant aquest any 2024 s'han efectuat les sessions de la 41a a la 43a reunió (3 sessions). S'ha tractat sobretot el quadre jurídic i la recollida de dades dels diferents Estats en relació a la protecció dels infants contra els abusos sexuals.
Altrament, a finals d'any es sol·licita respondre un qüestionari sobre la protecció dels infants contra l'explotació i els abusos sexuals infantils facilitades per les Tecnologies de la Informació i de la Comunicació (TIC) i es complimenta, exposant la situació a Andorra.

Campanyes de difusió i sensibilització

18 N Dia europeu per a la prevenció de l'abús sexual infantil

L'Àrea d'Atenció a la Infància i l'Adolescència del Ministeri d'Afers Socials i Funció Pública i el Ministeri de Cultura, Joventut i Esports van organitzar una conferència "En l'esport, la violència infantil està fora de joc" a càrrec de la Sra. Pilar Polo.

20 N- Dia mundial de la infància

El 20 de novembre del 2024 es va celebrar el Dia internacional- mundial dels drets dels infants i l'ÀAIA va escollir el ***Dret 19 Protecció contra la violència*** per a que els infants poguessin aprofundir en aquest dret.

El material que es va elaborar per les escoles de primària de tots els centres educatius del país (23 escoles) va ser el joc de les parelles que contenia un llapis. També per les escoles secundàries (10) es va confeccionar un adhesiu i es va donar el mateix llapis a cada alumne.

La empresa dissenyadora escollida va ser J-Com i va tenir un cost total de 4.974,2 euros (disseny i impressió).

L'empresa que va confeccionar els llapissos serigrafiats va ser Publi regal, es van confeccionar 7.600 unitat i va tenir un cost de 1.421,62 euros.

Dia mundial dels
DRETS DELS
INFANTS
20 de novembre
DRET #19
Protecció contra la violència
JUGA i APRÈN!
Govern d'Andorra

El Joc de les parelles
Ets petit/a però tens molts drets!
Descobreix jugant la importància de sentir-te protegit i ben tractat
Cada parella de targetes mostra la mateixa situació, però amb una versió de protecció i cura i una altra de violència o maltractament. Uneix les situacions oposades fent valdre el dret 19, "Protecció contra la violència".
1 Barreja les targetes i col·loca-les en diferents files, de cara avall. El primer jugador gira dos targetes. Si forma una parella, les separa i torna a jugar. Si no, les deixa en el mateix lloc, de cara avall, i passa el torn al jugador següent.
2 El joc finalitza quan s'han trobat totes les parelles. Guanya el jugador que en tingui més.
Petit diccionari
Hi ha diferents tipus de violències, però les més conegudes són les següents:
Violència física:
Quan una persona fa mal a una altra amb cops, cops de peu, empentes i altres.
Violència emocional:
Quan una persona fa que una altra se senti malament amb insults, humiliacions o rebuig.
I encara n'hi ha moltes més...
Violència social
Violència digital
Violència ambiental
#JO ACTUO
contra la violència

Govern d'Andorra
Dret 19-protecció contra la violència
Govern d'Andorra

7. TELÈFON 175

Introducció

El 19 de novembre del 2020, s'efectua un Conveni de Col·laboració entre Andorra Telecom i el Ministeri d'Afers Socials, Habitatge i Joventut per activar el número de telèfon curt 175.

La creació d'aquest número de telèfon s'origina en motiu de l'article 69.3 de la Llei 14/2019, del 15 de febrer, qualificada dels drets dels infants i els adolescents, que estableix que " El ministeri encarregat dels afers socials ha d'establir una línia telefònica gratuïta i permanent, i els mitjans i les aplicacions telemàtiques que permetin la col·laboració de la ciutadania en la notificació de les situacions o les possibles situacions de desprotecció, i en particular les situacions de risc o de desemparament en què poden trobar-se els infants i els adolescents".

Que tenint en compte aquest article de la Llei 14/2019, l'existència d'un telèfon d'atenció als infants en risc durant les 24 hores dels 365 dies de l'any és una obligació per a Andorra.

Aquest telèfon atén les trucades de les persones que vulguin notificar casos de sospita de situacions de risc o vulnerabilitat d'infants o adolescents d'Andorra o demanar orientació sobre aspectes relacionats amb la protecció i l'adolescència en risc.

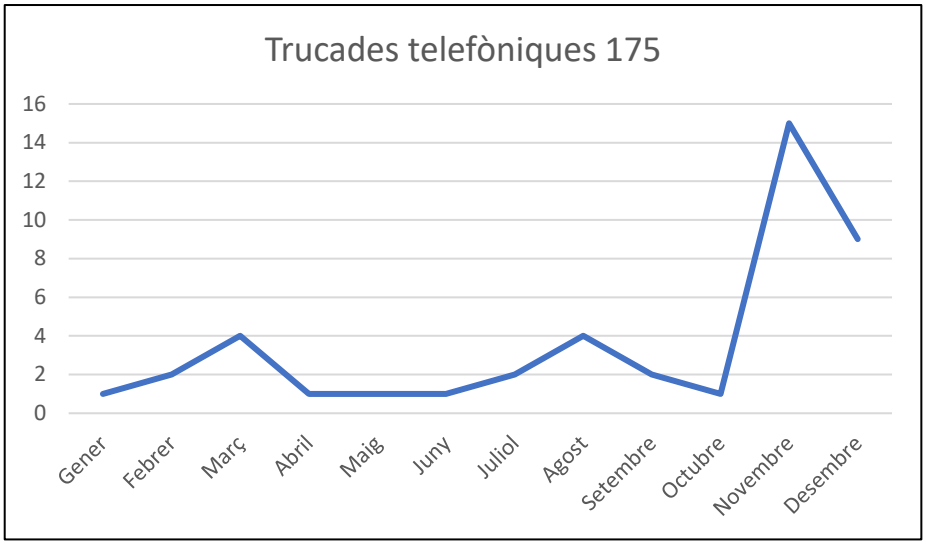
El telèfon 175 està vinculat al telèfon fix 874800 del Ministeri d'Afers Socials i Funció Pública durant l'horari d'atenció al públic de l'administració general i fora d'aquest horari, està vinculat al número 350 555, que és el telèfon de guàrdia.

Dades de l'any 2024

El nombre de trucades telefòniques rebudes al número 175 ha estat de 43, mentre que l'any 2023 van ser 32 i l'any 2022, 50. Les trucades telefòniques distribuïdes en els mesos de l'any han estat de la següent manera:

MESOS	TRUCADES
Gener	1
Febrer	2
Març	4
Abril	1
Maig	1
Juny	1
Juliol	2
Agost	4
Setembre	2
Octubre	1
Novembre	15
Desembre	9

TOTALS	43

Trucades telefòniques 175
16
14
12
10
8
6
4
2
0
Gener
Febrer
Març
Abril
Maig
Juny
Juliol
Agost
Setembre
Octubre
Novembre
Desembre

8.- ALTRES DADES:
EL PROTOCOL D'ACTUACIÓ SOCIAL (PAS)

Introducció

El mes de novembre del 2020, es publica el Decret de l'11-11-2020 d'aprovació del Reglament regulador del procediment de notificació i actuació social de les situacions de risc dels infants i els adolescents i el Protocol (PAS).

La Llei 14/2019, del 15 de febrer, qualificada dels drets dels infants i els adolescents assenyala que s'han d'establir els mecanismes de coordinació necessaris per garantir una cooperació efectiva en la prevenció, la detecció, la notificació i la derivació del maltractament als infants i els adolescents per garantir l'atenció immediata i la recuperació física i psíquica, així com la reinserció social i la intervenció judicial corresponent. Altrament, la Llei 14/2019 també evidencia la necessitat de revisar els protocols existents en aquesta matèria i, tenint en compte que el 5 de maig del 2005 es va aprovar el Protocol d'Actuació en casos d'infants en perill (PACIP) tot i ser un instrument útil que havia fet possible l'actuació coordinada dels professionals encarregats de la protecció a la infància i l'adolescència, havia quedat obsolet, ja que al llarg dels anys han sorgit noves realitats i necessitats socials.

Un aspecte rellevant d'aquest nou protocol és que l'obligació de notificar o denunciar el coneixement o la sospita fonamentada d'una situació de risc o desemparament s'estén a la ciutadania, que ha de col·laborar en la detecció i la notificació d'aquestes situacions. També cal destacar la modificació del procediment en quant a la notificació per part dels professionals, emprant els mitjans telemàtics per a efectuar-la a través de la pàgina web Aferssocials.ad.

Objectius del protocol

Els objectius d'aquest protocol són els següents:

a) Protegir els infants i adolescents en situació de risc i vetllar perquè es desenvolupin en entorns segurs.

b) Garantir la seva activació quan es detecti una situació de risc per iniciar la intervenció i promoure els recursos necessaris per a l'infant o adolescent i la seva família.

c) Assegurar la funció ciutadana i professional d'atenció i protecció dels infants i adolescents.

d) Sensibilitzar el col·lectiu de professionals que treballen prop de la infància i l'adolescència de les situacions de risc i capacitar-los i corresponsabilitzar-los per identificar, detectar i notificar situacions d'aquesta mena.

e) Evitar la victimització secundària agilitzant els processos que concerneixen els infants i els adolescents i evitant la duplicitat d'intervencions.

Procediment

El procediment, una vegada detectada una situació de risc, segueix amb les fases següents:

1. *Notificació.* La ciutadania i els professionals, especialment els que treballen en els àmbits dels afers socials, la salut, l'educació, la justícia, la cultura i el lleure, i les autoritats que per raó de la seva professió o el seu càrrec tinguin coneixement o sospites fonamentades d'una situació de desprotecció en què es troba un infant o un adolescent, en particular d'una situació de risc o de desemparament, ho han de notificar o denunciar als òrgans competents segons el protocol (PAS)

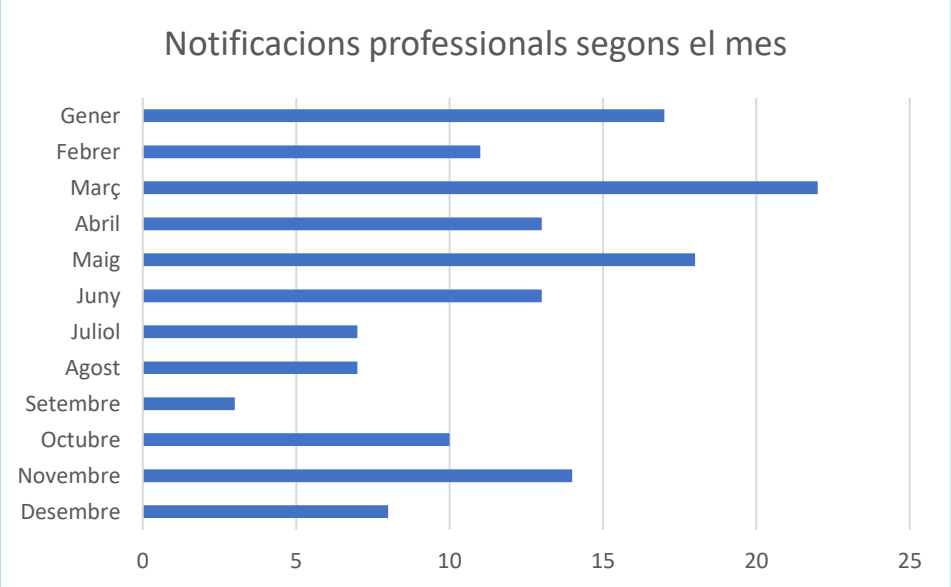
2. *Cribratge*. Estudi previ de la situació per part de l'Equip de Cribratge.

3. *Valoració del risc.* En funció de les conclusions de l'Equip de Cribratge, s'ha d'assignar un professional referent competent, que ha d'efectuar la valoració de risc de l'infant o l'adolescent segons el que preveu el PAS. L'objectiu de la fase de valoració és concretar la situació de risc, la severitat del dany ocasionat a l'infant o l'adolescent, la probabilitat que es torni a produir, el grau de satisfacció de les necessitats de l'infant o adolescent i, finalment, els recursos familiars i de l'entorn.

4. *Intervenció social*. S'inicia amb el propòsit de reconduir els indicadors de risc detectats i garantir el desenvolupament i les necessitats de l'infant o l'adolescent que s'hagin pogut vulnerar. En aquesta fase s'ha de promoure l'aplicació d'intervencions o recursos d'atenció social i educativa que permetin disminuir o eliminar la situació de risc, en els termes establerts al protocol (PAS) i la Llei 14/2019.

Dades de l'any 2024

Durant el 2024, s'han activat **143 notificacions per part de professionals** i **33 notificacions per part de la ciutadania, per tant, s'han efectuat en total, 176 notificacions.** A continuació s'observa el detall per mesos de les notificacions efectuades per part dels professionals i la ciutadania.

Àmbit dels professionals notificants

Majoritàriament, les notificacions efectuades enguany han estat dels centres escolars, seguit pel Cos de Policia i posteriorment, per l'àmbit de la salut.

Respecte la categoria Altres, s'han registrat 3 notificacions per part de psicòlegs, 4 notificacions per part dels Comuns i 2 notificacions per part d'associacions.

Serveis i àmbits professionals notificants	Nombre de notificacions
Àmbit educatiu	65
Cos de Policia	44
Àmbit sanitari	25
Altres	9
Total	143

Equip de cribratge i derivacions

Després de rebre les notificacions a través del correu electrònic infancia@govern.ad, l'equip de cribratge ha efectuat l'estudi previ de la situació notificada per mitjà de la Història Social Compartida i ha acordat efectuar les següents derivacions:

Notificacions professionals		
SSAP	89	62,2%
SEAIA	40	28%
Altres	14	9,8%
Total	143	100%
Notificacions ciutadanes		
SSAP	24	72,7%
SEAIA	8	24,3%
Altres	1	3%
Total	33	100%

DADES DE L'EQUIP DE CRIBRATGE EN RELACIÓ A LES DERIVACIONS DELS SERVEIS DEL MINISTERI D'AFERS SOCIALS I FUNCIÓ PÚBLICA

Durant el 2024, els serveis del Ministeri d'Afers Socials han detectat 21 situacions de risc o de violència envers infants i adolescents que ha comportat la derivació a l'equip de cribratge.

L'equip de cribratge ha estudiat les situacions notificades i ha considerat que en 9 dels casos, la situació havia de ser assumida pel Servei Especialitzat d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (SEAIA) i en 11 dels casos, pels serveis socials d'atenció primària de l'AAPF.